

TĒVIŠKĒS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 24 (3547) 2018 DECEMBER – GRUODŽIO 04 • LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS – LITHUANIAN BI-WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

Svarbiausios gyvenimo pamokos

Jau uždegta Advento pirmosios savaitės žvakė, primenant apie Didžiosios Naujienos sutikimą, nesureikšminant vakarėlių ir dovanų pirkimo karštligės, kviečianti Kristaus gimimo šventę pasitikti glaudesniame šeimos rate, pasidalinti artimumo ir gerumo vienas kitam dovana. O jeigu esame nutolę nuo artimųjų ar jų nebetekę, visada yra šalia kažkas, su kuo galima dalintis kalėdiniu džiaugsmu ir nuotaika, padovanoti taip reikalingą švenčių metu savo dėmesį. Advento rekolekcijos, artėjančių Kalėdų proga parinkti skaitiniai Mišiose mums primena Šventosios šeimos, Kristaus gimimo istoriją – daug kartų girdėtą, bet išgyvenamą naujai. Neištaingos Jėzaus gimimo sąlygos, be prabangos vaikystė, bet rūpestingi ir mylintys tėvai, aplinkinių meilė ir palaikymas Jam leido pasirengti didžiajai gyvenimo misijai. Žmonių šeimose taip pat: mūsų tėvai mus augina, skatina ir rengia doram, kūrybingam gyvenimui, savo talentų ir asmeninių norų išsipildymui. Ši pradžia šeimoje be galo svarbi tolimesniems mūsų žingsniams ir pasirinkimams. Net ir darydami savo klaidas, mes visada (dažnai – per vėlai) prisimename tėvų pamokymus.

O svarbių gyvenimo ir elgesio taisyklių tėvai nuo ankstyvos vaikystės mokė mus paprastais pavyzdžiais ir žodžiais: nelauk medžio šakelės ar gėlės – tegul žydi visiems, neskriausk mažesnio, dalinkis su draugu žaisliuku ar skanėstu... Tokių kasdieninio elgesio taisyklių buvo mokomi vaikai prieš 100 ir daugiau metų, tokius pat pamokymus kartoja ir dabartiniai tėvai ir seneliai. Vėliau šias tiesas dar papildė kartu su tikėjimo pradžia mokslu išmokietieji Dešimt Dievo įsakymų, svarbiausių moralės ir etikos kelrodžių. Taip įsitvirtina supratimas, kad kiekvieno asmens gyvenimo pilnatvė galima tik vadovaujantis šiomis visuotinėmis etinėmis vertybėmis. Atjauta silpnesniam, meilė gamtai ir visai kūrinijai, pagarbus bendravimas su visais, sąžiningai atliekamos kasdieninės pareigos – pagrindinės bet kurios visuomenės darnaus sugyvenimo sąlygos. Tai suprato mūsų seneliai ir tėvai, apie tai kalba ir šeimos gyvenimo vadovėliai, visos švietimo ir pedagogikos institucijos. Bet šeimoje įgytos pirmosios etikos ir doros pamokos išlieka ilgiausiai, jos tvirtiau tampa mūsų asmenybės bruožais ir gyvenimo filosofija. Auklėjimo šeimoje reikšmę labai įtikinančiai pabrėžia ir msj. A.Grušas: „<...> Ir šiandien daugybėje šeimų, taip, kaip ir Nazareto šeimoje, tyliai, be prožektorių šviesos, gal kartais ir su nemažais sunkumais, kuriami meilės, artumo, tarpusavio pagalbos, tokie svarbūs, kad ir mažuose dalykuose, ryšiai. Tai šventos šeimos. Šeima yra ta vieta, kur mokomasi Dievo vardo, o patys gražiausi Jo vardai yra Meilė, Tėvas ir Motina. Šeima – tai vieta, kur pirmiausiai patiriama meilė, o tai reiškia: pirmiausiai pajuntamas Dievas, dar anksčiau, negu bažnyčioje. Šeimoje gautos žinios apie Dievą yra svarbesnės už tas, kurias duoda Bažnyčia. Pro namų duris išeina šventieji, mokantys patirti meilę ir patys ją dalinti ir todėl žinantys, kad jie yra laimingi.“

SK

ŠIAME NUMERYJE

- Darbų ir permainų dešimtmečiai – 1, 4 psl.
- Tikėjimo laisvės gynėjų sukaktis – 2 psl.
  - Lietuvos diplomatijai – 100 – 3 psl.
- Karas be ginklų - ar esame pasiruošę? – 5 psl.
- Montrealio Aušros Vartų parapijos šventė – 7 psl.
- Gyvenimo kelias: Lietuva – Brazilija – Kanada – 8, 9 psl.

TORONTO PRISIKĖLIMO PARAPIJAI - 65

Darbų ir permainų dešimtmečiai

Nelengva aprašyti Toronto Priskėlimo parapijos šventę, kuri truko ne vieną /dvi dienas – daugiau kaip pusmetį! Prasadėjęs dar ankstyvą pavasarį gegužine ir Pirmųjų Mišių prisiminimu, 65-erių metų minėjimas buvo užbaigtas lapkričio 10 ir 11 dienomis dvigubu renginiu – šventiniu pokyliu ir Šeimų diena.

ATEIK, ESI LAUKIAMAS su tokiu sūkiu Toronto Priskėlimo parapija pavasarį, birželio 3 d., iškilmingomis Mišiomis pradėjo savo 65-ųjų veiklos metų minėjimą. Pranciškonų 1953 m. kovo 7 d. įsteigta parapija per šiuos dešimtmečius patyrė daug permainų – nuo pirmųjų Mišių Parkdale kino teatre iki šventovės statybos College gatvėje; dar po kelių dešimtmečių naujos – dabartinės šventovės statyba. Šie dešimtmečiai, užpildyti vajais, išpardavimais, aukų rinkliavomis ir darbu, sutelkė karo išbėkštus iš savo gimtinės tautiečius, atradusius galimybę ne tik melstis savo prigimtine kalba, bet ir auginti vaikus lietuviybės dvasia, mokyti juos ne tik tikėjimo tiesų, bet ir savų tradicijų. Šiandieninė šventovė lanko, parapijos gyvenime aktyviai dalyvauja buvusių šios parapijos steigėjų, aktyviausių talkininkų, dosniausių rėmėjų vaikai ir vaikaičiai. Tad prasidėjęs 65-mečio minėjimui, buvo kreipiamasi į juos: parapija ne tik pasta-tai, tai žmonės ir jų tikėjimas tuo, ką jie daro. Tačiau pastatai suteikia vietą geriems darbams, juos būtina išsaugoti šiandienai ir ateičiai. Todėl jubiliejinių metų pradžioje buvo paskelbtas Ateities fondo vėjus, užsibrėžęs surinkti iki \$0.5 mln. ateičiai ir bent \$50,000 kasmetiniam parapijos pastatų išlaikymui. Pavasarinės šventės

metu ir buvo paaukoti pirmieji įnašai Ateities fondui, parapijos ateičiai užtikrinti.

KA PADARĖTE VIENAM IŠ MAŽIAUSIŲJŲ BROLIŲ, MAN PADARĖTE

Su šia Šventojo Rašto ištrauka mes, visi parapijiečiai, buvome pasveikinti su parapijos 65-erių metų minėjimo užbaigtuvėmis, pakviesti į šventę. Parapijos salėje prie ilgų, puošnių padengtų stalų rengėjai – parapijos visuomeninės veiklos komitetas ir jų talkininkai – sugebėjo susodinti beveik pusę tūkstančio svečių. Buvo priminta, kad šie ilgieji stalai kartu su parapija atkeliaavo iš senosios šventovės salės ir laukė savo valandos, kada vėl bus reikalingi.

Šventinėje pokylio vakarienoje meninę programą atliko svečiai iš Čikagos „Dainavos“ ansamblio vyrų vienetas: vadovas Darius Polikaitis, dainininkai Liudas Landsbergis, Audrius Polikaitis, Marius Polikaitis, Kastytis Šoliūnas Vidas Neverauskas (akompaniatorius). Puikūs balsai, lietuviškų dainų – autorinių ir liaudies dainų programa leido pasigėrėti ansamblio muzikalumu ir artistiškumu. Kai kurioms dainoms salė pritarė dainuodama, kitoms bent smagiais plojimais.

Nukelta į 4-ą psl.

Padėkos Mišios Priskėlimo šventovėje lapkričio 11 d.

Mišios Lietuvos Šimtmečiui

Lietuvai minint valstybės atkūrimo šimtmetį, viešoji įstaiga „Pax et Bonum“ lapkričio 24 d. Vilniaus Šv. Pranciškaus Asyžiečio (Bernardinų) šventovėje pristatė vieno iš įžymiausių lietuvių chorų muzikos kūrėjų kompozitoriaus Vaclovo Augustino kūrinių premjerą – skambėjo dar 2016 metais pradėtos komponuoti „Missa pro centesimo anno restitutionis Lituaniae“. Tai septynių dalių vokalinė ir instrumentinė kompozicija tradiciniais Mišių tekstais mišriajam chorui, styginių orkestrui, dviem solistėms, skaitovui, fonogramai ir judesiu. Kompozitorius nedaugžodžiaudamas apie naują partitūrą sako: „Tradicija rašyti Mišias įvairioms svarbioms istorinėms datoms ar įvykiams paminėti Europos muzikos istorijoje gyva jau daugiau nei 1500 metų. Džiaugiuosi ir didžiuojuosi, kad šiemet, minint valstybės atkūrimo šimtmetį, tokia pareiga ir privilegija teko ir man. Kas man yra Tėvynė? Kai pagalvoju apie tai, iš atminties išnyra lyg akmenyje iškaltos psalmės eilutės: „Tebūnie taika tavo bokštus. Tavo rūmai teklesti. Tebūnie čia gerovė. Jeigu Viešpats nestato namų, veltui triūsia statytojai. Jeigu Viešpats nesaugo miesto, veltui budi sargyba.“ Labai tikiuosi, kad mano kūrinyse sutelks klausytojus ne tik stipriam estetiniam išgyvenimui, bet ir nuoširdžiai maldai už Tėvynę. Tai pirmasis kūrėjo žingsnis į tarpdiscipliniškumą, kurį renginio metu kurs kelios medijos – perku-

sinių instrumentų įrašų fonograma (autorius Aleksėjus Sapiego), judesys, kuriamas Kauno šiuolaikinio šokio teatro „Aura“ artistų, skaitovo skaitoma psalmės ištrauka, meninis apšvietimas, kūriniui atlikti specialiai parinkti kostiumai ir režisūra (pastatymas „Pax et Bonum“). Klausytojai, ko gero, pirmą kartą Lietuvoje turės galimybę išgirsti Mišias, kuriose išsitrins riba tarp rituališkumo ir koncertiškumo, tai bus galimybė panirti į malda, kurią lydės išskirtinis žymių atlikėjų pasirodymas, papildomas kitomis meno raiškos priemonėmis. Du ryškūs kompozicijos poliai – klasikinės Mišios ir jų daugiaplanis išpildymas – yra tarsi užuomina į kiekvieno iš mūsų dvasinį būvį, apsuptą šiuolaikinio pasaulio atspindžių.

Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio Mišias „Missa pro centesimo anno restitutionis Lituaniae“ atliko Vilniaus miesto savivaldybės kamerinis choras „Jauna muzika“ (meno vadovas Vaclovas Augustinas), Klaipėdos koncertų salės kamerinis orkestras (meno vadovas Mindaugas Bačkus), Kauno šiuolaikinio šokio teatras „Aura“ (meno vadovė Birutė Letukaitė), sopranai Lina Dambrauskaitė ir Milda Baronaitė, aktorius Ridas Jasiulionis, Bernardinų Tradicinio giedojimo ansamblis. Projekto muzikinis vadovas ir dirigentas – pats kompozitorius, valstybinės kultūros ir meno premijos laureatas Vaclovas Augustinas. **Inf.**

Uždegėme pirmosios Advento savaitės žvakę, kuri tarsi primena – vėl baigiasi metai. Niūrių ir vėjuotų dienų apsupti, mes ieškome šilumos ir jaukumo namuose, ieškome ramybės, šviesos, saugumo. Ir laukiame, kada iš aukštybių atsklis šviesa, kada meilė ir viltis, įsikūnijusios į mažą kūdikį, nužengs į žemę. Keturios Advento savaitės – tai geriausias kelias Gerajai Naujienai pasitikti.

Tikėjimo laisvės gynėjų sukaktis

Lapkričio 13 d. sukako 40 metų, kai 1978 m. Lietuvoje penki kunigai įsteigė tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetą (TTGKK)

Pradžia – 1978-ųjų vasarą

Šeštaisiais Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos metais, leidėjas ir vyr. redaktorius kun. Sigitas Tamkevičius sulaukė svečių iš Maskvos. Tą 1978 m. vasarą apsilankę disidentai – stačiatikių dvasininkas Glebas Jakuninas, Aleksandras Ogorodnikovas ir Levas Regelsonas – papasakojo, kad Maskvoje yra įsteigę Krikščioniškąjį komitetą tikinčiųjų teisėms ginti ir pasiūlė prie jų prisidėti. Artimiausieji bendražygiai kun. Alfonsas Svarinskas ir kun. Juozas Zdebskis sumanymui pritarė: vienos pagrindinės „Kronikos“ tikinčiųjų teisėms ginti per maža, būtų naudinga suburti viešai veikiančią kunigų grupę, kuri operatyviai reaguotų į tikinčiųjų teisių pažeidimus.

Tačiau jie buvo įsitikinę, kad Lietuvos komitetas turėtų būti savarankiškas ir bendradarbiautų su Krikščioniškuoju komitetu. Prie trijų sutiko prisidėti telšiškiečiai kunigai Vincentas Vėlavičius ir Jonas Kauneckas. Maskvoje Krikščioniškojo komiteto sekretoriaus Viktoro Kapitančiuko bute kunigai S. Tamkevičius, A. Svarinskas, J. Zdebskis 1978 m. užsienio žurnalistams viešai paskelbė apie Lietuvos tikinčiųjų teisių gynimo katalikų komiteto (TTGKK) įsteigimą ir jo tikslus. Užsienio korespondentams buvo įteikti keturi dokumentai. Spaudos konferencijoje užsienio žurnalistai taip pat buvo supažindinti su Maskvoje esančio Tikinčiųjų teisių gynimo krikščioniškojo komiteto ir naujo-

Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto nariai (iš k.): kun. Vincentas Vėlavičius, kun. Alfonsas Svarinskas, kun. Sigitas Tamkevičius, kun. Juozas Zdebskis, kun. Jonas Kauneckas 1979 m. liepos mėn. LYA

jo TTGKK narių pasirašytu raštu, adresuotu Romos popiežiui Jonui Pauliui II, pravoslavų Bažnyčių vadovams, anglikonų Bažnyčios Primui, Pasaulinei Bažnyčių tarybai, visuomeniniams krikščioniškiems komitetams ir JAV prezidentui J. Karteriui.

Tylos Bažnyčios nebėra

Karolį Vojtylą 1978 m. išrinkus popiežiumi Jonu Pauliumi II, jis paskelbė būsiąs tylos Bažnyčios balsas. Neatsitiktinai pirmasis Lietuvos TTG Katalikų komiteto dokumentas, kurį paskelbė BBC radijo korespondentas, buvo kreipimasis į Šventąjį Tėvą. Antras TTG Katalikų komiteto pareiškimas buvo skirtas TSRS religijų reikalų tarybai dėl Lietuvos vyskupų Vincento Sladkevičiaus ir Julijono Steponavičiaus, kurie be teismo sprendimo buvo nušalinti nuo pareigų ir ištremti į Lietuvos pakraščius. Komitetas per penkerius metus išplatino 52 dokumentus įvairioms sovietų įstaigoms, popiežiui Jonui Pauliui II, Madrido konferencijai, UNESCO konferenci-

jai, Amerikos prezidentui Karteriui ir kt. Į pareiškimus sovietų organai neatsakė. Sovietinės valdžios kantrybė pasibaigė 1983 metais, kai buvo nutarta tris kunigus (A. Svarinską, S. Tamkevičių ir J. Kaunecką) patraukti baudžiamojon atsakomybėn. A. Svarinską ir S. Tamkevičius areštuoti, Katalikų komitetas išsklaidytas, tačiau netrukus komitetas susibūrė pogrindyje.

„Vakarykštis marksizmas „mutuoja“, prisiimdamas įvairias formas, dangstosi globalizmu, neoliberalizmu ir žmogaus teisių gynimo vėliavomis“, – kalbėjo arkivysk. S. Tamkevičius lapkričio 9 d. vykusiame TTGKK 40-ųjų metinių Jaunimo forumo „Pro Patria“ ir Laisvos visuomenės instituto organizuotame minėjime. Dekodamas visiems, ginantiems šeimą, gyvybę, krikščioniškas vertybes – ginantiems Lietuvą, jaunus žmones pakvietė mąstyti apie naują sąjūdį su aiškiais tautinėmis ir krikščioniškomis vertybėmis.

Inf. parengta pagal Pro Patria.lt tinklalapį

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada

Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364

El.paštas: redakcija@tevzib.com • www.tevzib.com • Tevzib ziburiai

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija „Žiburiai“

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), \$135 (1 klasės paštu)

SKAITMENINIS TŽ el. paštu (PDF formate) – \$85

RĖMĖJO – \$105 (paprastu paštu), \$155 (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), \$105 (paprastu paštu, Kan. dol.)

JAV – \$105 reguliari, \$125 – rėmėjo, \$165 – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Redaktorė – Sigina Katkauskaitė, techninė redaktorė – Akvilė Minkevičienė, administratorius – Tomas Trussow.

Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063. Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada

Canada

Ntr. R.Kurienės

Apdovanojimas Kanados lietuvių bendruomenei

Lietuvos užsienio reikalų ministerija garbės ženklu „Lietuvos diplomatijos žvaigždė“ apdovanojo Kanados lietuvių bendruomenę už 65 metų nuoseklią politinę, diplomatinę veiklą, siekiant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, stiprinant Lietuvos atkurtą valstybingumą ir ryšius su Kanada. Iškilmingoje popietėje dabar-

tiniam ir buvusiems bendruomenės vadovams svarbiausiąjį ministerijos apdovanojimą įteikė LR ambasados Kanadoje ministeris patarėjas Julijus Rakitskis. Daugiau apie iškilmes skaitykite kitame TŽ numeryje. **Inf.**

Lietuvos diplomatijai – 100

Kaune, Vytauto Didžiojo universiteto rektorato rūmuose, atidaryta Lietuvos diplomatinės tarnybos šimtmečiui skirta ilgalaikė paroda „Kuriančiajai Lietuvos diplomatijai – 100“.

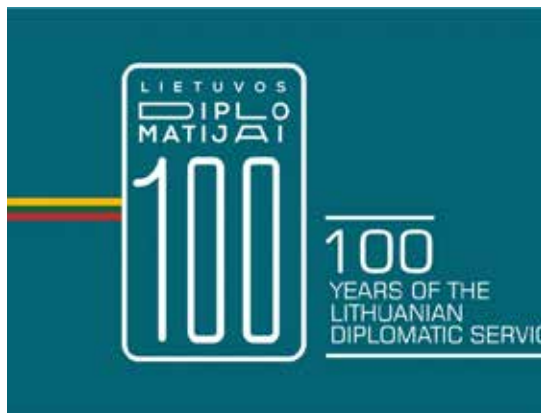
Parodos vieta – simbolinė: Kaunas tarpukariu buvo moderniosios Lietuvos diplomatinės tarnybos veiklos centras. Šiose patalpose iki pat sovietų okupacijos veikė Lietuvos Ministerių kabinetas, buvo įrengtas užsienio reikalų ministerio tarnybinis butas. Salė, kurioje šiandien posėdžiauja VDU rektoratas, buvo tapusi Kaune rezidavusio diplomatinio korpuso traukos centru, joje buvo rengiami diplomatiniai priėmimai, įvairūs renginiai.

Parodos lankytojams atveriamos keturios erdvės, pristatančios Lietuvos diplomatinės tarnybos veiklą per šimtą metų: pirmoji pasakoja apie Lietuvos diplomatinės tarnybos ištakas, jos susiformavimą ir veiklą tarpukariu (1918-1940 m.); antrojoje salėje atkuriamas užsienio reikalų ministerio Stasio Lozoraičio (1934-1938) kabineto dvasia.

Trečiojoje salėje pristatoma diplomatinės tarnybos veikla išėivijoje (1940-1990), lietuvių diplomatų darbas siekiant užtikrinti Lietuvos okupacijos nepripažinimo politiką ir nepriklausomybės atkūrimą. Ketvirtoji parodos patalpa skirta diplomatinės tarnybos veiklai 1990-2018 metais. Joje kviečiama virtualioje aplinkoje susipažinti su užsienio reikalų ministerio darbo diena ir su kasdiene diplomatinės tarnybos veikla. Parodos autoriai – dr. Vytautas Žalys, buvęs Lietuvos ambasadorius Kanadoje, knygų apie Lietuvos diplomatijos istoriją autorius, ir prof. dr. Alfonsas Eidintas.

Paroda Vytauto Didžiojo universiteto rektorato rūmuose veiks iki 2021 metų lapkričio 7 dienos. Parodos rengėja – Lietuvos užsienio reikalų ministerija, partneriai – Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuvos centrinis valstybės archyvas, Lietuvos dailės muziejus, Lietuvos valstybinis muziejus, Vytauto Didžiojo karo muziejus, Lietuvos valstybinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Kauno miesto savivaldybė.

Tai progai skirtuose sveikinimo laiškuose

Jungtinių Tautų ir NATO vadovai pabrėžė Lietuvos diplomatijos indėlį tarptautinėse organizacijose ir diplomatinės veiklos svarbą, siekiant atkurti Lietuvos nepriklausomybę sovietų okupacijos metu.

Jungtinių Tautų gen.sekretorius Antonio Guterres pabrėžė vertinąs Lietuvos pastangas prisidėti prie taikos palaikymo pasaulyje ir aktyvų darbą JT Saugumo taryboje nenuolatinės narystės 2014-2015 m. laikotarpiu. NATO gen. sekretoriaus pavaduotoja Rose Gottemoeller video sveikinime skatino didžiutis ilgametėmis nuosekliomis diplomatinėmis pastangomis, kurias vainikavo Lietuvos įstojimas į Europos sąjungą ir NATO.

„Jūs – vienintelė Lietuvos institucija, nenutraukusi veiklos sovietinės okupacijos dešimtmečiais. Jūsų atsparumas – išskirtinis, įkvėpiantis pavyzdys“, – pabrėžė R. Gottemoeller, skatindama ir toliau tęsti bendrą darbą ginant demokratiją, laisvę, teisės viršenybę, sąjungininkų suverenumą ir nepriklausomybę.

Užsienio reikalų ministerija įsteigta 1918 metų lapkričio 7 dieną Augustinui Voldemarui pradėjus eiti Lietuvos užsienio reikalų ministerio pareigas. Lietuvos diplomatinė tarnyba nenutrūkstamai veikia nuo 1918-ųjų. **Inf.**

Parodos, skirtos Lietuvos diplomatijos 100-mečiui, rengėjai: (iš k.) prof. dr. A.Eidintas ir dr. V. Žalys, buvęs Lietuvos ambasadorius Kanadoje

Žinios iš Lietuvos

KAIMYŲ ŠVENTĖS IR NESĖKMINGI SKRYDŽIAI

Lapkričio mėnesį Lietuva paminėjo kaimyninių valstybių Lenkijos ir Latvijos nepriklausomybės atstatymo šimtmetį. Lapkričio 11-ąją Lenkijos Nepriklausomybės dieną Vilniuje Trijų kryžių paminklas, Baltasis ir Mindaugo tiltai nušvito Lenkijos vėliavos spalvomis. Taip pat Lietuvos sostinėje simboliškai įamžintas ir žuvusio Lenkijos prezidento Lech Kaczyński atminimas – Lech Kaczyński gatvę papuošė lentelės lenkų ir lietuvių kalbomis. Lapkričio 18-ąją paminėta Latvijos šimtmetis. Ta

proga valstybinė filharmonija surengė koncertą, Lietuvoje iškeltos ir Latvijos valstybinės vėliavos. Prezidentei D.Grybauskaitei nepavyko dalyvauti Latvijos 100-mečio iškilmėse. Sugedus lėktuvui „Spartan“, skrydis į Rygą buvo atšauktas, prezidentė tik iš oro uosto perdavė sveikinimus Latvijos žmonėms. Dėl gedimo į Rygą nenuskraidinęs prezidentės kariuomenės orlaivis „Spartan“ pakartotinai vėl sugedo Briuselyje. Į Lietuvą šiuo lėktuvu planavęs grįžti premjeras S. Skvernelis grįžo keleiviniu lėktuvu.

LIETUVIŲ KALBĄ GINA KONSTITUCIJA

Seime paminėtas lietuvių kalbos valstybinio statuso atkūrimo 30-metis. Prieš 30 metų, 1988 metų lapkričio 18 dieną, Sąjūdžio ir visuomenės raginama LSSR Aukščiausioji Taryba pripažino lietuvių kalbą valstybine. Tuometinė sovietinė Konstitucija papildyta straipsniu, įteisinančiu lietuvių kalbos vartojimą viešojo gyvenimo srityse. Lietuvių kalba valstybine pirmą kartą pripažinta 1922 metais. Steigiamasis Seimas šią nuostatą įrašė į Lietuvos Konstituciją, ji pa-

kartota 1928, 1938 metų Lietuvos Konstitucijose. Sovietų okupacijos metu valstybinės kalbos samprata buvo panaikinta, valdžia stengėsi lietuvių kalbą išstumti iš oficialaus valstybės gyvenimo, įstaigose, įmonėse, mokyklose įtvirtinti rusų kalbą ir dvikalbystę. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, teisiškai šį lietuvių kalbos statusą įtvirtino 1990 metų Laikinasis Pagrindinis Įstatymas, o galutinai nustatė dabar galiojanti 1992 metų Konstitucija.

NAUJA VALSTYBĖS PROGRAMA

Vyriausybė patvirtino priemonių planą, kaip susigrąžinti į kitas valstybes išvykusius gyventojus ir didinti gimstamumą. Tarp svarbiausių nurodomų tikslų – jaunimo emigracijos mažinimas, ketinama skatinti darbdavius įdarbinti jaunos asmenis, nustatant laikinąsias mokesčių lengvatas. Numatyta 2020–2021 metais skirti beveik 3mln. eurų tam, kad pirmą kartą įdarbinti asmenys iki 29-erių metų valstybiniu socialiniu draudimu būtų draudžiami valstybės, o ne darbdavio lėšomis. Numatyta ir daugiau priemonių – ne tik informacijos teikimas, bet ir bandymai prisivilioti emigrantus per įvairias užimtumo muges, mokėti pinigus įmonėms, kai jose įsidarbina iš emigracijos grįžęs žmogus.

Taip pat ketinama stiprinti migrantų informavimą, pertvarkant Migracijos informacijos centrą „Renkuosi Lietuvą“ į individualaus konsultavimo grįžimo į Lietuvą klausimais centrą, kuris veiktų vieno langelio principu.

Svarstoma kiekvienam naujagimiui skirti po 100 eurų vertės kraitelį su būtiniausiomis prekėmis, skatinti šeimai draugiškas įmones, didinti vaiko priežiūros paslaugų kiekį, kurti vaikų priežiūros zonas valstybinėse institucijose, palikti galimybę dirbančiam tėvui gauti 50% vaiko priežiūros išmokos dalį. Dėl emigracijos ir visuomenės senėjimo Lietuvos gyventojų skaičius sumažėjo nuo 3.7 mln. 1990 metais iki maždaug 2.8 mln. šiuo metu.

Pagal Lietuvos spaudą parengė Sigina Katkauskaitė

DARBŲ IR PERMAINŲ DEŠIMTMEČIAI

Atkelta iš 1-o psl.

Lietuvių daina iš L.Rėzos dainyno *Žvirblis ir pelėda* (muziką parašė čekų kompozitorius A.Dvorak, lietuvišką tekstą pritaikė V.Strolia), nostalgiška stovyklų dvasia skambanti *O atsime-nu namelį*, smagi *Šalia kelio vieskelio*, romantiškoji *Lauksiu tavęs ateinant* ir kitos, ir dainuotos a cappella, ir su akompanimentu, dar kartą leido pasi-džiaugti lietuvišku dainingumu...

Pokylio programai vadovavo Audra Rusinaitė ir Tomas Kuras, abu pasidaliję prisiminimais apie savo kelią į parapiją – tai ir ankstyvos vaikystės apsilankymai, šeimos įvykiai ar šventės, kiti renginiai, paskatinę tapti šios bendrijos nariais. Jų žodžius būtų galėję patvirtinti daugelis jaunų žmonių ir dar tebeaugančių parapijiečių; jaunimas čia visada randa vietas ir galimybių savo talentams ir norams, nesvarbu, ar tai vasaros „Kretingos“ stovykloje, ar „Vilties“ bėgimas, choro ar kanklių ansamblio repeticijos. Pokylio pradžioje gera žinia pasidalino ir Ateities fondo iš-dininkė Janina Macijauskaitė. Ateities fondo įnašai jau artėja prie \$100,000, bet dar labai laukiame naujų rėmėjų, naujų aukų, kad parapija galėtų tęsti savo veiklą. O tų darbų ir veiklos yra daug, apie tai kalbėjo parapijos tarybos pirmininkė Rūta Girdauskaitė. Parapijoje veikia 7 komitetai. Smagiai dirba jaunų šeimų sekcija, globojanti „Kiš-kių mokyklėlę“, puikūs meno vienetai. Pirmininkė pakvietė visus, dar neatsi-liepusius į kvietimą, dar neatradusius kelio prisijungti prie parapijos veiklos, pakviesti savo draugus. Buvimas šioje parapijoje užpildo gyvenimą prasmin-gomis valandomis ir patirtimi. Po neilgų kalbų ir sveikinimų jaunieji parapijie-čiai, šiam vakarui tapę paslaugiais ir vikriais patarnautojais, nešė patiekalus, kuriuos pagamino savanorės šeiminin-kės, vadovaujamos G.Kobelskienės, o vaisės ir susirinkusius palaimino tėvas Augustinas Simanavičius, OFM. Pagal tradiciją pokylį užbaigė loterija, kurioje laimingus bilietus dalinti buvo pakvies-tas dabartinis klebonas J. Šileika, OFM. Ne visiems, pirkusiems bilietus, teko laimikiai, bet pralaimėjusių nebuvo: visi surinkti pinigai papildė parapijos išdą.

„TAI MES STATOME BENDRUOMENĘ“

Ne mažiau įdomi buvo ir antroji šven-tės dalis lapkričio 11-ąją – Šeimų diena. Joje pastebimai vyravo jaunimas – gie-dojo, dainavo ir atliko kitas užduotis. Prisikėlimo šventovė, lyg žibuoklėmis pražydusi miško proskyna, prieš Pa-dėkos Mišias buvo užpildyta mėlynais marškinėliais pasipuošusiais parapijos vaikų ir jaunimo choro, kanklių ansam-blio dalyviais. Muzikinę liturginę dalį atliko svečiai – „Dainavos“ ansamblio dainininkai, „Volungės“ choras ir mo-terų ansamblis; giesmėms vadovavo G.Navickaitė, A.Degutytė, G.Pabedins-kas, J.Dirmantaitė-Groen In't Woud, M.Gutauskaitė, A.Vadauskaitė. Mišių skaitinius skaitė vyresniosios kartos parapijietės A. Ambrozaitienė, J.Čup-linskienė, R.Grybienė, I.Poškus, B.Bi-retienė. Ir vakarykščiame pokylyje, ir šiose Mišiose dažnai buvo kartojami žodžiai – *bendrystė, dalijimasis, dėkin-gumas*. Dvigubame dabartinio klebono J.Šileikos, OFM, ir buvusio T. Augus-tino pamoksle buvo nusakyti patys

svarbiausi parapijos veiklos bruožai – sielovadinė veikla, labdara, tautinės kultūros puoselėjimas, pasidžiaugta, kad gražiai papildo viena kitą ir sielovadinė, ir kultūrinė-muzikinė veikla, ir svar-biausia – kad gyvas šių veiklų tęstinu-mas. Nuo pirmųjų parapijos klebonų, kunigų, jų pradėtas darbus tęsia jau nebe pirma parapijiečių karta. Reikėtų dar pridurti – tęsia su ta pačia patrauklia pranciškoniška dvasia, kai esmė svar-biau nei forma, kur kiekvienas jaučiasi reikalingas. Buvo sakomi padėkos žo-džiai kūrusiems parapiją, stačiusiems šventovę ir kitaip prisidėjusiems prie parapijos stiprinimo. Muzikinį kvietimą kurti ir stiprinti tikėjimo namus – savo parapiją – geriausiai išsakė jaunieji dainininkai su išraiškinga daina *Tai aš statau bendruomenę*. AŠ, TU, MES sta-tome bendruomenę!

Po Mišių visi buvo pakviesti į Didžią-ją salę. Ten laukė suneštinės dosnios vaisės, kurias viliojančiai ant stalų su-dėliojo šeimininės. Kas užkandžiavo ar šnekučiavosi su pažįstamais ar draugais, kiti sugrįžo prie parodos stendų. Jais buvo papuoštos visos salės ir kavinės sienos. Šimtus nuotraukų į įspūdingą parapijos gyvenimo darbų ir švenčių metraščių sudėliojo Daina ir Romas Pu-teriai, Algimantas Nakrošius. Nesunku buvo atskirti, kurie stendai pasakojo apie pačią pradžią – iš juodai baltų nuotraukų į mus žvelgia pirmieji pa-rapijos klebonai ir kunigai bei pirmieji parapijiečiai. Pirmosios, jau tapusios archyvinėmis, nuotraukos pamažu pa-

T.A.Simanavičius, OFM, laimina šventės vaisės ir dalyvius

gal dešimtmečius keičiasi į spalvotas – Krikšto, Pirmosios Komunijos, Su-tvirtinimo, parapijos švenčių ar statybų vaizdus. Pirmieji išpardavimai prieš 30 metų, buvęs seselių vaikų darželis, ku-rio auklėtiniai dabartiniai parapijiečiai, „Vilties“ bėgimo entuziastai, paremian-tys pranciškonų Klaipėdos onkologinį centrą, naujo giesmyno išleidimas ir daug daug kitų įsimintinų įvykių ir ren-ginių įamžinta įspūdingoje parodoje.

Valandėlei visi nuščiuvo, kai salės scenoje pasirodė mėlynmarškiniai pa-rapijos vaikų ir jaunimo choro daininin-kai – čia esančių vaikai ar vaikaičiai, atlikę smagių dainų programą. Jai pasi-baigus, salėje ilgai skambėjo plojimai. Gyvais vaizdais parapijos gyvenimą, jos organizacijų veiklą atkūrė Andrius Kaknevičius jubiliejinėje kino kroniko-je, parodęs, koks gyvybingas ir įvairus parapijos gyvenimas. Dar vienas graži akimirka tą popietę: kai vedantysis pa-

Prisikėlimo parapijos 65-mečio šventiniame pokylyje dainuoja Čikagos „Dainavos“ ansamblio vyrų vienetas (vad. D.Polikaitis)

Dainuoja Prisikėlimo parapijos vaikų ir jaunimo choras (vad. D.Biskienė, akomp. D.Radtke)

Šventinio pokylio svečiai

Nuotraukų parodoje – Prisikėlimo parapijos įvykiai ir žmonės, svečiai ir šventės

Padėka parapijos muzikėms (iš k.): D.Viskontienė, J.Krikščiūnaitė, D.Radtke, Ž.Janeliūnienė, D.Biskienė, A.Valaitytė Ntrs. D.Puterienės

prašė pakelti rankas tų, kurie dalyvavo pirmosiose 1953-ųjų Mišiose. Pakilo keliolika rankų, jauniausieji parapijie-čiai šių istorinių Mišių dalyviams įteikė po rožės žiedą.

Parapijos 65-ojo gimtadienio šventė jau tik prisiminimuose, bet parapi-

jos veikla tęsiasi toliau. Prisikėlimo parapija laukia Ateities fondo rėmėjų, talkininkų visuose darbuose, laukia ir ateinančiose šventėse – tradicinėje Kalėdinės muzikos ir maldų popietėje, Kalėdų Mišiose ir kiekvieną dieną ...

Sigina Katkauskaitė

Karas be ginklų - ar esame pasiruošę?

Lapkričio 4-osios popietę Toronto Lietuvių Namuose buvo parodytas antrasis Martyno Starkaus ir Jono Banio dokumentinis filmas „Karas 2020: Rusijos informacinė agresija“. Jo pristatyme dalyvavo ir vienas iš kūrėjų Martynas Starkus, po filmo atsakęs į žiūrovų klausimus.

M. Starkaus filmas, sukurtas prieš trejetą metų, pripažintas geriausiuoju 2016 metų dokumentiniu filmu, pasakojantis apie Rusijos propagandos fabriką ir jo tikslus, nepradęs savo svarbos ir šiandien. Filme nuosekliai atskleidžiama, kokių tikslų Lietuvoje ir kitose Baltijos valstybėse siekia ir kokiais būdais veikia pasaulį apraizgęs Kremlius melagingų žinių malūnas. Rusijos propagandos užkuliusius atskleidžia dar neseniai čia dirbę žmonės: slapto interneto komentatorių fabriko darbuotoja, buvusi pasaulinio ruporo *Russia Today* žurnalistė, Rusijos prezidentui tiesiogiai dirbančio strateginių tyrimų instituto žinovas. Filmo kūrėjams pavyko pasikalbėti su nužudyto Rusijos opozicijos vadovo Boriso Nemcovo dukra Žana. Ji įspėja, kad Kremlius Rusijoje ir už jos ribų sąmoningai kursto priešišumą ir nepasitikėjimą ne tik kitaip manančių bendrapiliečių, bet ir kaimyninių valstybių gyventojų atžvilgiu. Nuo informacinių diversijų JAV teritorijoje iki atviro kurstymo žudyti, nuo sistemingo istorijos klastojimo iki tautinių mažumų jaunimo ruošimo ginkluotam smurtui – tokia Rusijos propagandos malūno veikla. Filmo „Karas 2020: Rusijos informacinė agresija“ kadrai iškalbingai atskleidžia kaip Kremlius propagandos mašina okupuoja Baltijos valstybių ir kitų šalių informacinę erdvę, atrasdami pagalbininkų vietoje. Tai rimtas išspėjimas ir raginimas Lietuvai ir kitoms Baltijos valstybėms būti budrioms, ieškoti būdų kaip užkirsti kelią melagingai ir agresyviai informacijai bei jos klastotėms.

Filmas buvo parodytas Briuselyje, ES Lietuvos nuolatinėje atstovybėje, dalyvaujant ES pareigūnams ir politikos tyrėjams. Buvo pripažinta, kad norint veiksmingai pasipriešinti Rusijos informacinei agresijai, būtinos kur kas didesnės ir labiau sutelktos Europos sąjungos, NATO ir visos tarptautinės bendruomenės pastangos. Lietuvos ambasada kartu su JAV įtakingu Hudson Institutu surengė 2015 metų pabaigoje sukurtą Martyno Starkaus ir Jono Banio filmo „Karas 2020: Rusijos informacinė agresija“ premjerinę peržiūrą JAV. Po peržiūros daugelio nuomonės keitėsi. Kūrybiškai, gyvai, iškalbingais faktais pateikta informacija savo tikslą iš dalies pasiekė:

Lietuvių Namuose vykusio filmo peržiūroje Martynas Starkus (d.) ir Stasys Kuliavas, pristatęs svečią iš Lietuvos ir jo kūrybinę veiklą R.Kurienės ntr.

filmas išskleidė abejones, kad Lietuvos būgštavimai dėl tokios informacijos agresijos perdėti, buvo pradėta rimčiau telkti atsakomąsias pajėgas, išmoka atpažinti melą, jam užkirsti kelią laiku.

Rusijos informacinė agresija nemažėja. Vien paskutiniomis savaitėmis gausu jos išpuolių. Paskelbtos melagingos žinios apie vieną politikę, Lietuvos seimo narių el.paštas užtvindytas tūkstančiais netikrų žinučių, nauja šmeižto banga atsiliepiama apie Lietuvos istorijai svarbius žmones. Lietuvos kasdieninio gyvenimo mažos problemos pateikiamos kaip žlungančios valstybės požymiai: visuomenei svarstant dėl kertamų miškų, paskleidžiama „žinia“, neva miškai kertami, nes NATO pratyboms reikalingi didesni poligonai; ginčijantis dėl vaikų teisių – „troliai“ audrina visuomenę apie neva „vakarietišką tradiciją“, kai vaikai atimami iš tėvų ir atiduodami auginti gėjams, o tik Rytų šalys saugo tradicines šeimos vertybes. Panašiai Rusijos informacinėje erdvėje pristatomas ir atvejis, kai dėl lėktuvo gedimo prezidentė negalėjo dalyvauti Latvijos 100-mečio minėjime ir kiti Lietuvos įvykiai.

Spaudoje politikai, taip pat ir ES pareigūnai įspėja, kad Rusijos informacinė agresija tik didės. Artėjant rinkimams, programišiai gali mėginti tiek žlugdyti pačią balsavimo eigą, blokuoti Vyriausiosios rinkimų komisijos darbą. Tačiau labiausiai tikėtina, kad „trollių fabriku“ kuriamomis netikromis naujienomis bei netikrais nuomonių skleidėjais per socialinius tinklus bus įgyvendinamos Kremliaus užmačios sėti šalyje netikrumą, politinį chaosą, manipuliuoti žmonių nuomonėmis. Informacinių technologijų amžiuje palankiausia terpe priešiškos jėgoms paveikti žmonių nuomonę ir daryti įtaką rinkimams tapo socialiniai tinklai. Tai svarbu suvokti, ypač artėjant kitų metų rinkimų „maratonui“. Nepasiduoti netikrų naujienų

įtakai, atskirti manipuliavimą jausmais nuo informacijos yra ne vien valstybės institucijų užduotis, bet ir kiekvieno žmogaus reikalas. Eurokomisarė Vera Jourova įspėja, kad kitamet vyksiantys Europos parlamento rinkimai gali būti veikiami Rusijos ir kitų valstybių propagandos ar net kibernetinių atakų. EK pareigūnė tvirtina kad „mes kovojame ne su nuomonėmis, mes kovojame su tyčiniu melu, siekiančiu paveikti viešąją nuomonę. Taip, kiekviena politinė kampanija yra manipuliacijos forma, bet neturėtume būti naivūs ir leisti akivaizdžiam melui, daugybei melo, paveikti rinkėjus“, – pridūrė ji. Europos parlamento rinkimai vyks kitų metų gegužę.

Po filmo peržiūros Martynas Starkus atsakė į klausimus apie tai, kaip užkirsti kelią tokiam informaciniam melui ir šmeižtui ne tik Rusijoje, bet ir didžiuosiuose JAV leidiniuose, rašant apie Lietuvą. Klausytojų siūlymas – pasamdyti labai profesionalią viešųjų ryšių kompaniją, kuri galėtų formuoti apie Lietuvą geresnį vaizdą. Deja, laimi tas, kuris pirmas meta purvo saują. Neįmanoma sugauti esančių Lietuvos viduje tokio melo tiekėjų, dar kiti pasitarnauja Rusijai nesąmoningai.

Apie toli siekiančias Rusijos propagandos užmačias kenkti Lietuvai kalbėjo ir prel. E.Putrimas, Pasaulio lietuvių valdybos narys. Jis papasakojo apie rusų bendruomenės trukdymus Brazilijos lietuviams atstatyti Laisvės skulptūrą saloje, apie jų bandymus Vila Zelinoje visiškai ištrinti lietuvių bendruomenės vardą ir nuopelnus šios valstybės gyvenime. Prelatas įspėjo, kad artėjant Lietuvos prezidento rinkimams ir ypač referendumui dėl dvigubos pilietybės bus jaučiamas bandymas supriešinti Lietuvą ir išeiviją, išeiviją su Pasaulio lietuvių valdyba. To negalima leisti – reikia vienybės ir budrumo, kad būtų užkirstas kelias bandymams sukelti sumaištį Lietuvos ir išeivijos santykiuose.

K.Saukaitė

Kanados įvykių apžvalga

PAŠTININKAI GRĮŽO Į DARBĄ

Kanados vyriausybės lapkričio 27 d. įsakymu uždrausti rotaciniai streikai, pašto tarnautojai grįžo į darbą. Paštinių kūnija (CUPW) vis tik žada leisti nariams imtis nesmurtinių nepaklusnumo priemonių (non-violent civil disobedience), kad atkreiptų įstaigų vadovų dėmesį į nepatenkinamą padėtį ir problemas. Prasidėjus trečiajai streikavimo savaitei, lapkričio 26 naktį Kanados senatoriai patvirtino liberalų valdžios siūlytą

įstatymą (Bill C-89). Šiuo įstatymu už vieną nedarbo dieną taikomos tarp \$1,000 ir \$50,000 nesilaikantiems įstatymo, Kanados paštui arba unijai – \$100,000 bauda už kiekvieną streiko dieną. Derybos dėl aukštesnio atlyginimo, darbo saugos ir garantuotų valandų 8,000 darbininkų tęsėsi beveik metus, o ginčai paaštrėjo, prasidėjus rotaciniam streikavimui. Unija taip pat nori geresnių sąlygų sužeistiesiems darbo metu.

UŽDARYS AUTOMOBILIŲ ĮMONĖ

Lapkričio 26 d. automobilių įmonė GM (General Motors) pranešė uždarysianti 65 metus Oshawa, Ontario, veikusią gamyklą. Iš viso bus uždaryti 5 fabrikai Šiaurės Amerikoje ir atleista 15% darbininkų, stengiantis sutaupyti 6 bln. JAV dolerių iki 2020 m. Kai kurie darbai bus perkelti į kitas gamyklas Kanadoje. Daugiau kaip 2,500 Oshawa ir apylinkių gyventojų liks be darbo, Šiaurės Amerikos mastu – apie 14,700. Tokie pokyčiai atspindi pasaulinį polinkį pirkti elektrinius ir „self-driving“ automo-

bilius, o JAV-se – pirkti išvis mažiau automobilių.

Unifor, dabartinė Oshawa gamyklos unija, ir JAV automobilių gamyklų unija UAW žada smarkiai priešintis GM planams, žinodami, kad dalis darbų iškeliami į Meksiką, kur atlyginimai mažesni. Kanados ministeris pirmininkas Justin Trudeau pažadėjo kartu su Ontario premjeru Doug Ford stengtis „kaip nors“ paremti darbininkus. Prieš 35-erius metus Oshawa gamykloje dirbo apie 23,000 gyventojų.

NELEGALIŲ GINKLŲ PREKYBA

Statistikos departamento apskaičiavimu, 2017 m. įvyko 1.8 žmogžudysčių kiekvienam 100,000 gyventojų. Tik 2006 m. tas skaičius buvo didesnis – 1.9. Iš viso 60% žmogžudysčių, įvykdytų šaunamaisiais ginklais, naudojami revolveriai. Tokių įvykių skaičius didėja nuo 2014 m., labiausiai dėl gaujų kriminalinės veiklos.

Kanados policijos RCMP duomenimis, 2.2 milijonai kanadiečių turi leidimus įsigyti šautuvus; iš jų 640,000 buvo papildomai tikrinami dėl prašymų įsigyti revolverius, nors tik pusė turinčių leidimus tokius ginklus įsigi-

jo. Vis tik 2018 m. rugsėjo mėnesio statistika rodo, kad 293,000 kanadiečių turi vieną ar daugiau nelegalių ginklų, kurių rinkoje esama maždaug milijonas.

Konservatoriai teigia, kad, po rinkimų sudarę naują vyriausybę, jie priims įstatymus, pagal kuriuos kalėjimu bus baudžiami asmenys, turintys kontrabandinius ginklus, taip pat bus griežtinamos baudos gaujų nariams. Federacinė valdžia pranešė, kad ateinančiame penkmetyje skirs \$83 mln. sustiprinti sienų apsaugojimui nuo nelegalių ginklų įvežimo.

ATLIEKŲ KONTROLĖ

Kanados aplinkosaugos ministeriai tikisi per ateinančius du dešimtmečius per pusę sumažinti mūsų valstybės atliekų kiekį. Vyriausybė ir provincijos sutinka vykdyti priimtą valstybinę strategiją, pagal kurią plastikos atliekos būtų visai panaikintos. Šiuo metu dauguma Kanados šiukšlių yra plastmasinės sudėties. Vadinamoji „plastic pollution“ yra itin kenksminga jūrai, ežerams ir upėms, pavojinga paukščiams ir kitai gyvūnijai. Kanadoje tik 10% naudojamų plastmasinių gaminių būna perdirbami (recycled). 2014 metų statistika rodo, kad eilinis Kanados

gyventojas kasmet išmeta 706 kilogramus atliekų.

Aplinkosaugos ministerė Catherine McKenna norėtų, kad Kanada pirmą kartą kovoje prieš plastikos vartojimą. G7 vadovų susitikime penkios iš septynių didžiųjų valstybių pažadėjo užtikrinti iki 2040 m., kad visi plastmasiniai gaminiai bus perdirbami arba deginami, išgaunant energiją. JAV ir Japonija neprisidėjo prie šio pažado. Didžiausią žalą gamtai daro vienkartiniai vandens buteliukai, puodeliai, šiaudeliai ir maisto produktų pakavimui vartojama plastika.

Parengta pagal Kanados spaudą

VANKUVERIS, BC

Mes – lietuvačiai

Šiais metais Vankuverio lituanistinės mokyklėlės “Pelėdžiukų klubas” paskatintos lietuviškosios mamos ir jų vaikai, pasipuošę tautiniais drabužiais, išamžino nuostabiose rudens spalvose. Kostiumai yra paveldėti arba paaukoti bendruomenės narių, o kai kurie drabužiai pasiūti pačių mamų iš mokyklai paaukotų audinių. Dėkojame padėjusiems įgyvendinti šį gražų sumanymą. Taip pat prašome visų, turinčių jau nedėvimų tautinių drabužių arba nenaudojamų tautiniais raštais audinių, paaukoti juos mūsų mokyklėlei. Mes juos mielai priimsime, jais puošimės patys bei puošime mūsų renginius.

“Halloween” dienos akimirka

Vėlinės – lietuviškai ir kanadietiškai

Vankuverio šeštadieninės mokyklėlės “Pelėdžiukų klubas” mokinukai linksmi ir spalvingai atšventė “Halloween”. Šventės metu kiekvienas pristatė savo kostiumus, kartu “išgyvenome” emocingo moliūgo nuotaikų svyravimus, su skeletu judinome kaulus šokdami skeleto šokį bei gaminome Helovino darbelius.

Prieš šventę, užsiėmimo metu, taip pat prisiminėme lietuviškas Vėlinių tradicijas, kalbėjome apie jų svarbą bei prisiminėme šį pasaulį jau palikusius mūsų artimuosius.

Rūta Vrubliauskaitė-Tryon

Rudeninė Vankuverio lietuvių mokyklėlės fotosesija su tautiniais drabužiais

GRAIKIJA

Graikijos ir Kipro lietuvių sąskrydis

Kretos salos sostinėje Heraklijone lapkričio 9-11 dienomis įvyko antrasis Graikijos ir Kipro lietuvių sąskrydis.

Sąskrydžio dalyvius pasveikino ir kertines Lietuvos politikos gaires dėl užsienyje gyvenančių lietuvių pristatė Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorius Marijus Gudynas. M. Gudynas priminė, kad kiti metai – Pasaulio lietuvių metai, todėl palinkėjo vietos ir viso pasaulio lietuviams į juos žengti naują jėgą. Susitikimo metu taip pat buvo aptartas pasirėmimas referendumui dėl pilietybės išsaugojimo, kuris vyks kartu su Lietuvos prezidento rinkimais.

Kretos lietuvių vadovo Audriaus Morkūno dėka surengto sąskrydžio programoje – filmo „Tarp pilkų debesų“ peržiūra, ekskursija prieš 430 metų Kretoje besilankiusio LDK maršalkos Mikalojaus Kristupo Radvilos Našlaitėlio keliais, bendruomenės vakarienė, specialiai į sąskrydį iš Lietuvos atvykusios folk-roko grupės „Žalvarinis“ koncertas ir bendruomenės narių bei kviestinių svečių pokalbis apie bendruomenės gyvenimą ir veiklą.

Sąskrydžio organizatoriai – Kretos lietuviai, Graikijos lietuvių bendruomenė ir Lietuvos ambasada Graikijoje.

URM inf. ir ntrs.

Kretos saloje susitinka Graikijos ir Kipro lietuviai

TALKA
CREDIT UNION LIMITED

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
www.talka.ca Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.60%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.35%
	Nekiln. turto 5 metų 3.85%
INDĖLIAI	
90 dienų indėliai 1.00%	TFSA, RRSP ir RRIF
180 dienų indėliai 1.00%	
1 m. term. indėliai 2.30%	
2 m. term. indėliai 2.45%	
3 m. term. indėliai 2.65%	
4 m. term. indėliai 2.80%	Kintančios 0.75%
5 m. term. indėliai 3.00%	1 m. term. indėliai 2.30%
	2 m. term. indėliai 2.45%
	3 m. term. indėliai 2.65%
	4 m. term. indėliai 2.80%
	5 m. term. indėliai 3.00%

AKTYVAI VIRŠ 140 MILIJONŲ DOLERIŲ

2017 metais nariams
IŠMOKĖJOMEPapildomų palūkanų
santaušoms **12%**

Išskaitant

TFSA, RRSP ir RRIF

Nuolaidų
skolininkams **6%**

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos DICO iki \$250,000.00 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiadieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

Sąskrydžio dalyviams koncertuoja Lietuvos folkroko grupė “Žalvarinis“

Waterside 9th Line
DENTAL DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271 7171

1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3
www.watersidedental.ca

(905) 785 3900

3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

Montrealio Aušros Vartų parapijos šventė

Dainuoja M. Blais ir E. Prud'homme

Ntr. D. Blynas

Ant vasaros kaklo šermukšniai jau noksta.

Pažvelk į gamtos besikeičiantį mostą,

Į pritilusį paukštį, į augalo rimtį,

Į viską, ką galima skint arba rinkti...

Justinas Marcinkevičius

Metai pamažu laiko ratu rieda į pabaigą. Ankstyvas šių metų ruduo; vėjas nupūtė ne tik lietu, dangų ir lapus nuo medžių. Metų darbų gausybėje, atrodo, jau niekam nebelineka laiko, o taip dar norisi tyliai trumpam pasėdėti ir pažvelgti į krentančius lapus ir paklausti ateinančių žiemos žingsnių.

Atėjus rudeniiui, besikeičiant visai gamtai, norisi atsipūsti, pasidžiaugti, pažvelgti į nuveiktus darbus, anot Just. Marcinkevičiaus, pažvelgti „į viską, ką galima skint arba rinkti“. Tradiciškai Montrealio lietuvių bendruomenė rudenį renkasi į Aušros Vartų parapijos salę, kur yra organizuojami šilti ir turiningi vakarai su pietumis. Lapkričio 4 dieną susirinko itin daug parapijiečių, pasidžiaugti, pabendrauti, pasidalinti nuveiktų darbų prasme, pasiklausti gražių dainų.

Šventė prasidėjo Mišiomis, kurias aukojo klebonas Paulius Mališka, kunigai J. Powers ir R. Pearson. Šventovės skliautais aidėjo Aušros Vartų parapijos choro (koordinatorių A. Mickus) giedamos giesmės. Vargonavo A. Stankevičius. Parapijos komiteto nariai Rytis Bulota su žmona Vilija Bulotiene, Antanas Mickus, Aušra Geralavičiūtė, Dana Deltuvaitė-Urbanavičius, Lina Čerbaitė-Mickienė, Dalija Gabrėnaitė-Savignac kartu su klebonu Pauliumi Mališka nuoširdžiai ir savanoriškai dirbo, rengiant šį nuostabų vakarą. Komiteto narys Rytis Bulota įžanginėje kalboje pasidžiaugė susirinkusiųjų parapijiečių gausa, jų būsima pagalba Aušros Vartų

Aušros Vartų parapijos komiteto nariai šventės metu (iš k.): A. Geralavičiūtė, R. Bulota, klebonas P. Mališka, D. Gebrėnaitė-Savignac, A. Mickus, L. Čerbaitė-Mickienė, pagalbininkė A. Banionienė. Nuotraukoje nėra gardaus maisto šeiminkės, parapijos komiteto narės D. Deltuvaitės-Urbanavičius

Montrealio Aušros Vartų parapijos dalis choro gieda Mišiose
Ntrs. A. Mickaus

šventovei, kuriai pastaruoju metu reikia daug papildomų lėšų remontams. Jis padėjo vakaronės meninėje programoje mieliai sutikusiems dalyvauti svečiams: muzikai – solistui – akompaniatoriui Manuel Blais ir solistui Eric Prud'homme. Jų koncerte skambėjo įžymių pasaulio kompozitorių sukurtų operų arijų ir dainų ištraukos. Nuo klausytojų plojimų aidėjo salė, šypsenos ir gera nuotaika spindėjo visų veiduose. Nuoširdžiais plojimais ir padėkos dovanėlėmis palydėti koncerto dainininkai džiaugėsi entuziastingu įvertinimu. Skanų maistą – dzūkiškas bandas ir kitus gardumynus – paruošė šeiminkė, parapijos komiteto narė Dana Deltuvaitė-Urbanavičius. Kunigai J. Powers ir R. Pearson palaimino šventinių pietų maistą. Gra-

žiai rudeniškai stalus papuošė Aušra Geralavičiūtė. Turtiną laimikiais loterija, kurią vedė R. Bulota ir A. Mickus, priviliojo daug loterijos bilietų pirkėjų. Nuostabūs saldūs gardumynai, sunėsti pačių susirinkusiųjų parapijiečių, džiugino ne tik akis, bet saldino ir širdį. Klebonas nuoširdžiai padėjo visiems svečiams ir tiems, kurie aukojo savo laiką, nuoširdų darbą, rengiant šią gražią vakaronę. Nuoširdus lietuviškas aciu prisidėjusiems įvairiuose darbuose: Vilijai Bulotienei, Ken Drysdale, Katryna Drysdale, Dianai Genteman, Violetai Adamonis, Denise Kudirkai, Aušrai Banionienei.

Kaip niekada ilgai nesi-skirstė publika, bendravo, dalinosi mintimis, džiaugėsi seniai nematytais veidais, naujomis

Prisikėlimo
Kredito Kooperatyvas

Mūsų tikslas ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)	
1 metų "cashable"	1.90%
1 metų	2.30%
2 metų	2.45%
3 metų	2.65%
4 metų	2.80%
5 metų	3.00%

RRSP, RRIF pensijų fondai
TFSA neapmokestinama
taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	1.50%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.50%
1 metų	2.30%
2 metų	2.45%
3 metų	2.65%
4 metų	2.80%
5 metų	3.00%

SUTEIKIAME

- CMHC APDRAUSTAS** nekilnojamojo turto paskolas
- KOMERCINES** nekilnojamojo turto paskolas

MŪSŲ ADRESAS
3 Resurrection Road
Toronto, ON M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

Darbo laikas: Pirm., antr., treč. 9:30 - 4:00
Ketvirtadieniais 9:30 - 8:00
Penktadieniais 9:30 - 7:00
Šeštadieniais 9:00 - 1:00
Sekmadieniais 8:30 - 12:30

ANAPILYJE
2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3
Tel. 905-566-0006

Darbo laikas: Ketvirtadieniais 12:00 - 7:00
Sekmadieniais 9:30 - 12:30

Šventinis pasiūlymas

14 MĖNESIŲ

GIC

2.80%

TIK NAUJIEMS ĮNASAMS

Indėliai apdrausti iki \$250,000

*Normos gali būti keičiamos be įspėjimo, bet kuriuo metu

*pasiūlymas galioja ir TFSA, RRSP ir RRIF investicijoms

ŠVENTINĖS DARBO VALANDOS

DIENA	PAGR. SKYRIUS	ANAPILO SKYRIUS
Pirm., gruodžio 24	9:30 v.r.-1:00 v.p.p.	UŽDARYTA
Antr., gruodžio 25	UŽDARYTA	UŽDARYTA
Treč., gruodžio 26	UŽDARYTA	UŽDARYTA
Ketv., gruodžio 27	9:30 v.r.-8:00 v.v.	12:00 v.p.p.-7:00 v.v.
Penkt., gruodžio 28	9:30 v.r.-7:00 v.v.	UŽDARYTA
Šešt., gruodžio 29	9:00 v.r.-1:00 v.p.p.	UŽDARYTA
Sekm., gruodžio 30	8:30 v.r.-12:30 v.p.p.	9:30 v.r.-12:30 v.p.p.
Pirm., gruodžio 31	9:30 v.r.-1:00 v.p.p.	UŽDARYTA
Antr., sausio 1	UŽDARYTA	UŽDARYTA

pažintimis.

Kaip pasakė Jim Bishop: „Ruduo turtingiausias iš visų metų laikų: jo kišenės prikimštos aukso.“ Rudens šermukšniai kaip karolius beria prinokusias uogas – metų veiklos derlių. Tačiau jei derlių galima surinkti ir suskaičiuoti, tai žmogaus gerumo neišsprausi j jokius skaičius, neprikimši

į aukso kišenės. Mūsų parapijiečių širdys turtingos gerų darbų gausa, nesavanaudiška veikla, nuoširdžiu noru, kad Montrealio Aušros Vartų parapija, gyvuojanti jau 68 metus, ir toliau klestėtų, neštų žmonėms Dievo žodį ir Aušros Vartų Marijos užtarimą ir pagalbą.

Lina Čerbaitė-Mickienė

Gyvenimo kelias: Lietuva – Brazilija – Kanada

Rima Žemaitytė-De Iuliis

Pradarai namo medžiuose skendinčioje gatvėje duris ir iš karto supranti, kad jame gyvena lietuviai: ant sienos Vydūno paveikslas, knygų lentynose – lietuvių literatūros klasika, ant staliuko – dėžutė papuošalams, išdrožinėta tulpėmis, o ant tamsaus dangtelio šviesus inkrustuotas medis pasakoja apie lietuviškos spaudos draudimą: jame P. Rimšos skulptūros „Lietuvos mokykla“ atvaizdas. Regina Kutkaitė-Kutkienė, 93 metų amžiaus namų šeimininkė, pasitikusi šneka taisyklingiausia lietuvių kalba, nors nuo dvejų metų ji su šeima apsigyveno Brazilijoje. Ant stalo – jos dukters Linos paruoštos vaisės ir lietuviška duona: ji – R.Kutkienės mėgstamiausia.

„Visi mėlynom akim ir šviesiais plaukais...“

– Aš Brazilijoje, Sao Paule, užaugau, kur tėvai persikėlė iš Lietuvos 1927 m. Vyriausiajai sesutei buvo 6 metai. Broliukas Vytautas buvo jauniausias. Sesutės – Ieva, Birutė, Genovaitė ir aš. Namuose būdavome palikti vieni, kai tėvai išeidavo į darbus. Mama dirbdavo po 10 valandų kasdien. Sunkiai ten lietuviai gyveno, – prisimena R. Kutkienė. – Kartą giminės norėjo visi kartu nusifotografuoti. Mama nupirko mums, visiems penkiems, naujus batukus. Kadangi aš buvau mažiausia, man nupirko pigius sandalus. Pažiūrėjau – tokie ne gražūs. Ėmiau ir išmečiau miške. Mama liepė autis batus, o aš sakau: neturiu. Mama vis ragino, ir tada mūsų šuniukas nulėkė į mišką ir atnešė tuos sandalus, – vaikystės linksmą nuotykią atsimena jau 45 metus Oakville, Ontario, gyvenanti lietuvė. – Ką mano mama kalbėjo, tą šuniukas darė.

– Nelengvai jie ten gyveno, – pasakoja R.Kutkienės dukra Lina. – Bet šeima buvo labai draugiška. Nuodingomis uogomis apsinuodijusią mažytę mano mamą jos tėvas turėjo nešti kelias mylias pas daktarą. Mėsos valgydavo tik sekmadieniais, o ir valgyti jie virė tik sekmadieniais.

– Mama mus labai saugojo. Mokykloje mokėmės kasdien valandą ir pusę lietuviškai, o paskiau valandą ir pusę portugališkai. Visi labai gražiai lietuviškai kalbėjo. Viena iš geriausių mokytojų sakydavo: „Dieve, kokie gražūs vaikai. Visi mėlynom akim ir šviesiais plaukais...“

Kai netoliese buvo įsteigta lietuvių mokykla, penkis vaikus auginę Kutkos nusipirko žemės sklypą šalia, toje pačioje gatvėje, kad jiems nereikėtų toli eiti.

R. Kutkienė gražiausiais žodžiais mini Lietuvos konsulą dr.P.Mačiulį, kurio rūpesčiu buvo išlaikomos 5 lietuviškos mokyklos. Dėl silpstančios atminties mano pašnekovė nebegalėjo atsakyti į visus klausimus, tad atsakymų į juos teko ieškoti Kanados lietuvių muziejaus-archyvo savanorio Aleksandro Valavičiaus iš Brazilijos parvežtose knygose ir laikraščiuose. R. Kutkienė vaikystėje mokėsi Villa Bella pastatytoje ir Vytauto Didžiojo vardu pavadintoje mokykloje, kai 1929m. nelietuvius žemės pardavinėtojas lietuviams dovanavo 15 m pločio ir 55 m ilgio sklypą. Vietos lietuviai surinko 11,600 plytų, Lietuva konsulo dr.P.Mačiulio dėka atsiuntė pinigų statyboms ir mokėjo atlyginimus mokytojoms.

Anot istoriko E.Godliausko, po perversmo Lietuvoje 1926 m. gruodį Brazilijoje lietuvių apsigyveno apie 40,000, nors lietuvių migracijos į Braziliją banga prasidėjo 1925 m. Lietuviai, kaip ir dauguma imigrantų nuo Ispanijos iki Japonijos, važiavo dirbti kavos plantacijose. Jie plūdo į Braziliją, „kitaip negu į JAV, kartu su šeimomis, nes tikėjosi gauti ilgalaikių darbų žemės ūkyje. Prasidedant pasaulinei ekonomikos

R. Kutkaitė (I eil. antra iš d.) su kitais Sao Paulo lietuviais: I eil. pirma iš k. Janina Laucevičiūtė (vėliau Valavičienė), ketvirtas – Lietuvos konsulas Aleksandras Polišaitis. Apie 1948-1950m. Ntr. iš asmeninio albumo

recesijai, lietuviai paliko plantacijas ir ėmė keltis į Sao Paulą – vieną iš svarbiausių pramoninių miestų ir vieną iš didžiausių imigrantų traukos centrų to meto pasaulyje.“

Nieko lietuviško, tik dainos

– Mes neturėjome nieko lietuviško, tik dainas. Namuose kalbėdavome tik lietuviškai, o šeštadieniais nuo 2 iki 4 val. su mama ir tėveliu dainuodavome, – atsimena R.Kutkienė ir užtraukia J.Gudavičiaus ir K.Sakalausko-Vanagėlio „Kur giria žaliuoja“, ir skamba ši daina tarsi šių metų Dainų šventės Vilniuje aidas.

T.Kutkienės mama Ieva Kieliūtė-Kutkienė skaitydavo lietuviškai, priklausė moterų draugijai. „Buvo ten viena iš svarbiausių“, – pridėda mano pašnekovė, pati – skautė nuo vaikystės. A. Valavičiaus surastame pokariniame Sao Paulo laikraštyje *Žinios* skaitau, ką savo straipsnyje rašė jaunutė skautė R. Kutkaitė: „Pasitaiko sutikti žmonių, tvirtinančių, kad skautybė jau atgyveno. Keista, kodėl jie nepagalvoja, kad gal jau atgyveno jie patys? Mes, skautai, puikiai žinome, kad visose kultūringose tautose mūsų organizacija pilnu žingsniu žengia jaunuomenės avangarde“.

Daug laimės Kanadoje

1950 metų birželio mėnesį *Žiniose* apgailestaujama, kad R.Kutkaitė birželio 26 d. laivu „Uruguay“ iš Santos uosto išplaukia į Kanadą. „Skautė Regina Kutkaitė buvo ilgametė S. Paulio lietuvių skautų vadė, uoli lietuviškų parengimų organizatorė ir veikėja. [...] *Žinių* redakcija savo buvusiai bendradarbei panelei Reginai Kutkaitei linki gero vėjo ir daug laimės naujame kontinente – Kanadoje“, – rašoma pirmajame laikraščio puslapyje.

– Labai norėjau matyti Lietuvą, –

sako R. Kutkienė, Brazilijoje dirbusi Lietuvos konsulate. – Nebuvo įmanoma. Susirašinėčiau su jaunuoliu Algirdu, gyvenusiu Lietuvoje, ir mes pamilome vienas kitą per laiškus, nors jo niekada nebuvau mačiusi: jis man niekada neatsiuntė nuotraukos.

Ir ji plaukė susitikti su juo, palikusi Lietuvą dėl karo, kai jam nebuvo ir dvidešimt, nes, pragyvenęs keletą metų ir įsikūręs Kanadoje, Algirdas ją išsikvietė. Susitikimas su juo išpildys jos troškimą: jie abu vėliau aplankys Lietuvą ir Punsą.

Brazilijos laikraštis prarado savo bendradarbę, tačiau pasisekė Kanados lietuvių laikraščiu *Tėviškės žiburiai*: nuo 1954 m. iki 1973 m. Regina Kutkienė buvo šio laikraščio bendradarbė.

Tik apie rimtus dalykus

– Rašydavau tik apie rimtus dalykus, – sako R.Kutkienė, ir vartau jos tvarkingai į didelį albumą suklijuotus straipsnius iš Kanados ir Brazilijos lietuvių laikraščių, žurnalo *Moteris*. Daug jų švietimo temomis: *Didelė skriauda mūsų vaikų literatūrai; Vaikų knygos neranda vaikų; Patys susikurkime – niekas neatneš; Ar viskas, kas amerikoniška, gera?..* Daug vertimų iš portugalų kalbos – net grožinės literatūros kūrinių, kaip Ana Rosa Maria *Tie vyrai*, L. Tellez *Kuomet sugrįš pavasaris?* ir kt. Ji rašė apie mišrias šeimas, apie vaikus ir jų mokymą, kaip svarbu gražios vaikų knygelių iliustracijos, kėlė klausimą dėl kalbų ilgumo minėjimuose, rašė apie „vargšus amerikonus“, kurių „charakteringiausias biznis – nenuskaitomos rūšys vaistų, tablečių ir t.t.“; apie Braziliją, apie pagalbą Pietų Amerikos lietuviams, apie įvairias lietuvių šventes. Ji įtikinėjo, kaip nedera tautiniais drabužiais apsirengusioms lietuviškoms rūkyti, kritikuoja savo gražias lietuviškas pavardes trumpinančius lietuvius ir tuos, kurie, užsisakę 36 tomų *Lietuviškąją*

R. Kutkienė su savo rašytų straipsnių albumu prie mėgstamiausio Vlados Stančikaitės tapyto paveikslėlio

enciklopediją, už ją nesumokėjo, taip padarydami leidėjui \$20,000 nuostolį. Ji rašė ir tuo metu Brazilijoje leistiems laikraščiams – lietuviškai ir portugališkai – sielodamasi dėl labai sumažėjusių vaikų skaičiaus šios šalies lietuvių mokyklose, o laikraščio *Mūsų Lietuva* redaktoriui teigė, kad ir jiems reikia skyrelio *Skaitytojai pasisako*, koks tuo metu buvo Kanados lietuvių laikraštyje *Tėviškės žiburiai*, kur ji labai dažnai rašydavo, ir prieštaraudama, ir pritardama mintims, išdėstytoms straipsniuose; tame skyrelyje būdavo spausdinami atsakymai jai, į kuriuos ji vėl atsiliepdavo... Ji su dukrele keliavo į Braziliją ir įrašinėjo lietuvių liaudies dainas, kurias perdavė Kanados kultūros ministerijai, žadėjusiai išleisti lietuviškų dainų rinkinį. Įklijuotas į albumą ir sveikinimas jai ir Algirdui, jaunavedžiams, 1965 m. priėmusiems Santuokos sakramentą Šv. Jono šventovėje.

– Gerai pažinojau kun. Petrą Ažubalį. Jis nebuvo labai populiarus lietuvių tarpe, bet mes jį labai mėgom, sulaukdavom jo savo namuose, – atsimena mano pašnekovė, padedama dukters Linos, kuri, gimusi Kanadoje, taip pat puikiai kalba ir lietuviškai, ir portugališkai. O kai pasakiau, kad dabar mes, netgi tie, kurie nepažinojome kun. P. Ažubalio, jį labai gerbiame, R.Kutkienės veidas nušvito...

– Mano mama mokėjo mums labai skanūs cepelinus išvirti, virtinukus su varške ar su mėsa, kugelį, bulvinius blynus iškepti. Virdavo kartu su tėvu. Jis mėgdavo kopūstus, silkes. Valgėme lietuvišką maistą. Mano tėvai Toronte turėjo parduotuvę „Delikatessen“ – pasakojo Lina.

R. Kutkienė anksčiau labai daug skaitė, mėgstamiausias – filosofas Vydūnas, už kurio paveikslą jau prieš daugelį metų nepagalvėjo ir \$3,000. Dabar jis atiduotas muziejui Lietuvoje, o namuose – jo kopija.

Nukelta į 9-ą psl.

Tėviškės žiburių PRANEŠIMAS

KALĖDINIS TŽ NUMERIS išeis gruodžio 18 d.

Iki gruodžio 12 d. prašome pranešti administracijai apie sveikinimus rėmeliuose (apmokami pagal užimamą plotą) arba įsirašymą į bendrąjį sveikinimų sąrašą (laisva auka).

Administracijos tel. 905-275-4672, el. paštas redakcija@tevizib.com

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukojo Tėviškės žiburiams: po \$50 – Ina ir Ian Kavanagh; Aurelia, Jūra, Gintaras, Lukas, Rita ir Juozas Karasiejai; Birutė Matulaitienė.

Kviečiame dalyvauti apklausoje

Jau šeštus metus, Lietuvos užsienio reikalų ministerijos užsakymu, visuomenės nuomonės tyrimų centras „Vilmorus“ atlieka užsienyje gyvenančių lietuvių internetinę apklausą. Apklauso tikslas – išsiaiškinti užsienyje gyvenančių lietuvių nuomonę apie diasporos poreikius ir jos ryšius su Lietuva stiprinimą.

Nuoširdžiai kviečiame visus užsienyje gyvenančius lietuvius, vyresnius nei 18 metų amžiaus, gyvenančius užsienyje ne trumpiau kaip 6 mėnesius, dalyvauti apklausoje ir išsakyti savo nuomonę apie lietuvių diasporos poreikius,

bendradarbiavimą ir ryšius su Lietuva stiprinimą, pateikti savo vertinimus bei rekomendacijas dėl lietuvių diasporos politikos formavimo ir įgyvendinimo.

Atsakydami į klausimus, Jūs padėsite mums tobulinti šiuo metu vykdomą valstybės diasporos politiką, prisidėsite prie naujos strategijos kūrimo. Jūsų patirtys, išvalgos, patarimai labai reikalingi siekiant aktyvesnio valstybės ir diasporos ryšio.

Dalyvauti apklausoje galite atsidarę nuorodą <https://www.surveymonkey.com/r/9DD-9NDF>

Visi atsakymai yra anoniminiai. Iš anksto nuoširdžiai dėkojame Jums už skirtą laiką.

URM inf.

Klaipėdoje, Žardės prekybos centro aikštėje, pastatyta kalvių sukurta skulptūra „Piliakalnis“. Kūrinių, skirtą Piliakalnių metams paminėti, praėjusiais metais XI tarptautinio kalvystės simpoziumo „Keturi vėjai“ metu nukaldino profesionalūs kalviai ir metalo meistrai iš Lietuvos, Latvijos, Gudijos, Ukrainos, Čekijos. Skulptūrą puošia senieji ženklai, atkartojantys senuosius baltiškus ornamentus: Saulę, Žemę, vandenį, Perkūną, žaltį.

Gyvenimo kelias: Lietuva – Brazilija – Kanada

Atkelta iš 8-o psl.

Gėlės iš kiemo

Kai 1968 m. Toronte vyko dailininkės iš JAV Vlados Stančikaitės tapybos paroda, R. Kutkienė, su ja susitikusi ir jos paveikslais žavėjusi dar Brazilijoje, padėjo ir parodą surengti, ir apgyvendino dailininkę savo namuose, ir Tėviškės žiburiams rašė straipsnius apie dailininkę ir parodą.

– Mama nupirko net kelis jos paveikslus, – sako Lina.

– Tą paveikslą ji nutapė Brazilijoje. Gėlės iš mūsų kiemo. Jos lauke visur augo, – R. Kutkienė rodo į gelsvais žiedais žydintį paveikslą virš židinio ir pasakoja apie labai trumpą tų žiedų gyvenimą.

Jos vyras taip pat buvo dailininkas, baigęs komercinio meno mokyklą Toronte. Svetainės sienas puošia ir jo meno kūriniai. Todėl ir dukrai patiko menas, ji svajodavo užaugusi būti dailininke.

„Taip myliu Lietuvą“

Labiausiai stebino R. Kutkienės lietuvių kalba: taisyklingi sakiniai, idealus tarimas, turtingas žodynas, tarsi ji būtų baigusi lietuvių kalbos studijas universitete ar pati skaičius lietuvių kalbos paskaitas studentams. Žinoma, ir vaikystėje kalbos mokymasis mokykloje kasdien, ir didelė bendruomenė, kurioje ji užaugo, turėjo įtakos, įtvirtindama vertybes. Mūsų pokalbio metu R. Kutkienė vis kartojė: „Man tokia graži lietuvių kalba. Aš taip myliu Lietuvą nuo mažens...“

Meilės neišmokysi. Ji turi būti įskiepyta dar vaikui, perduota mylinčio artimiausio žmogaus. Turbūt ji ir yra didžiausia kalbos mokėjimo ir sugebėjimo išlikti tuo, kuo gimei, priežastis...

3.50%
3 metų GIC

3.25%
1 metų GIC

TAUPOMOJI SĄSKAITA

RRSP ir RRIF
PENSIJŲ FONDAI
RESP (Mokslų taupomoji sąskaita)
TFSA (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	1.50%
1 metų	2.20%
2 metų	2.35%
3 metų	2.50%
4 metų	2.75%
5 metų	3.00%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	4.20%
5 metų uždarytas, kintamųjų palūkanų	3.70%
1 metų pastovių palūkanų, atviras	3.89%
1 metų	3.69%
2 metų	3.79%
3 metų	3.89%
4 metų	3.99%
5 metų	4.09%

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

INVESTICINĖ SĄSKAITA

GIC
INDĖLIAI
(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų	2.20%
2 metų	2.35%
3 metų	2.50%
4 metų	2.75%
5 metų	3.00%
1 metų iškeičiamas	1.75%
1 metų JAV dolerių	1.00%

RIBOTAS KREDITAS SU
NEKILNOJAMO TURTO
UŽSTATU **4.35%** ir aukščiau

PARAMA

www.parama.ca

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

PACE LAW FIRM
THE LEGAL EXPERTS

ADVOKATAS

Algis S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

- leškiniai dėl žalos, atsirandančios ryšium su kūno sužalojimu
- Imigracija į Kanadą
- Testamentai ir įgaliojimai
- Palikimų administravimas
- Nekilnojamo turto sandoriai
- Konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų klausimais

NAUJAS 300 The East Mall, 5th Floor, Toronto, ON M9B 6B7
ADRESAS Tel. 416 236-3060 • Fax 416 236-1809

Tinklapis www.pacelawfirm.com El. paštas alpace@pacelawfirm.com

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI
Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., Suite A, Oakville, ON L6J 1J6

Naujienos apie Lietuvą ir lietuvius, lietuviškų organizacijų skelbimai mūsų tinklalapyje
www.tevizib.com

IN MEMORIAM

A†A
Eugenijui Čuplinskui

Lietuvą ir po visą pasaulį išsibarsčiusius lietuvius pasiekė liūdna žinia, kad netekome aktyvaus lietuviybės puoselėtojo Eugenijaus Čuplinsko.

Velionis priklausė tai lietuvių kartai, kuri, gimusi tarpukario Lietuvoje, o vėliau patyrusi Antrojo pasaulinio karo baisumus, emigracijos vargus, visą gyvenimą širdimi ir darbais liko ištikimas Lietuvai.

Lietuviybę puoselėjo ir anapus Atlanto: buvo Kanados lietuvių bendruomenės Krašto valdybos pirmininkas, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos Kanados skyriaus pirmininkas. Jis išstisus dešimtmečius tyliai ir kantriai dirbo patį svarbiausią, patį reikalingiausią ir prasmingiausią – lietuviybės išsaugojimo ir puoselėjimo – darbą.

Lieka daugybė darbų kaip pasiaukojimo artimui, tautai ir tėvynei paliudijimas. Lieka sąžiningo ir prasmingo gyvenimo pavyzdys mums visiems. Lieka tautiečių amžinas dėkingumas ir pagarba Eugenijaus Čuplinsko vardui ir darbams.

Nuoširdžiai lenkiamės šviesiam Velionio atminimui ir dėl skaudžios netekties reiškiamo nuoširdžių pagarbą artimiesiems ir giminėms, bičiuliams ir bendražygiams.

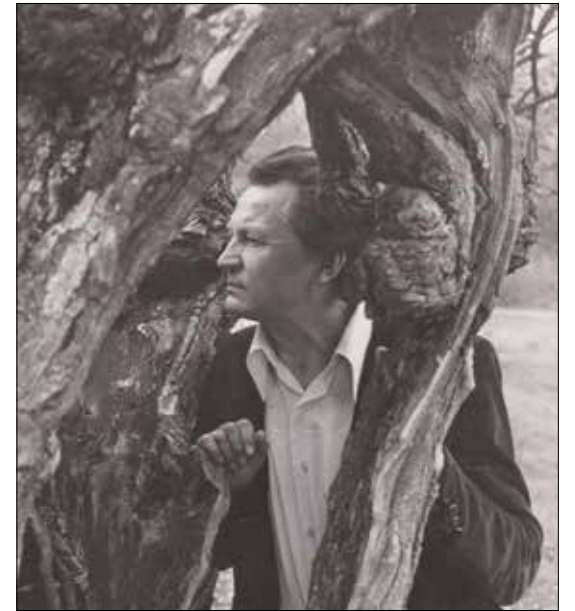
Irena Degutienė, Rasa Juknevičienė, Andrius Kubilius

Dailininko Laimučio Ločerio netekus

Neseniai gavome liūdną žinią iš Lietuvos, kad š.m. lapkričio 13 dieną mirė dailininkas Laimutis Ločeris.

Biržuose gimęs dailininkas 1952 metais baigė studijas Lietuvos dailės institute (dabar – Vilniaus dailės akademija), o po kelerių metų – studijas Leningrado (dabar – Sankt Peterburgas) dailės akademijoje. Nuo 1960 metų L.Ločeris dalyvavo parodose, sukūrė monumentalių dekoratyvinių kūrinių interjerams. Vyresnioji karta prisimena L.Ločerio darbus dabar jau uždarytame sostinės restorane „Tauras“, garsiojoje vaikų kavinėje „Nykštukas“, jo kūrinių dar galima pamatyti viešbučiuose „Crowne Plaza“ (anksčiau vadinosi „Draugystė“), „Neringa“ ir kitose kavinėse Vilniuje, Druskininkuose. Dailininkas taip pat dalyvavo pasaulinėje parodoje „EXPO-70“. L.Ločerio kūrybinių darbų sąrašas labai ilgas ir įvairus. Tai – monumentalus medžio, sgrafito raižiniai, sieninės tapybos darbai Nidoje, Druskininkuose, Anykščiuose, Radviliškyje, Vilniuje. Meno pasaulis ypač vertina L.Ločerio bareljefus „Amžinas ažuolas“, „Kopų balsai“. Kūrėjo bareljefų, skulptūrų yra Druskininkų, Nidos, Ukmergės, Vilkaviškio, kitų miestų kavinėse. Dailininkas kūriniams naudojo metalą, betoną, medį. Kūriniai monumentalių, plokščių, dekoratyvių formų, jiems būdingas dinamiškumas, veržlumas.

Daugelį metų dėstydamas Vilniaus dailės

Dailininkas Laimutis Ločeris (1929-2018) R. Dichavičiaus ntr.

akademijoje, L. Ločeris paruošė pagrindinius piešimo metodikos ir dėstymo vadovėlius Dailės akademijos studentams.

Gyvendamas Kanadoje, Laimutis artimai bendradarbiavo su *Tėviškės žiburių* redakcija,

paruošdamas puikius piešinius Kalėdų, Velykų ir Nepriklausomybės dienos proga. Kiekvienas jo piešinys buvo įdomus savo kompozicija, spalvų deriniu ir alsavo lietuviška dvasia. Kai Hamiltone vyko laisvojo pasaulio lietuvių VIII tautinių šokių šventė, L. Ločeris buvo pakviestas iliustruoti Jubiliejinį šventės leidinį. Harmoningi, skaidrūs ir plastiški jo piešiniai atskleidžia mūsų tautos istoriją, didingą praeitį ir ilgai išlieka atmintyje.

Laimutis Ločeris palaidotas Vilniuje, Antakalnio kapinėse, Menininkų kalnelyje.

SL

(Iš k.) L.Ločerio sukurtas sieninis pano „Neringos“ kavinėje Vilniuje; L.Ločerio piešinys kalėdiniam *Tėviškės žiburių* numeriui; L.Ločerio piešinys išėivijos lietuvių VIII šokių šventės (Hamiltonas, 1988) leidinio viršeliui

Eimuntas Nekrošius

Vilniuje š.m. lapkričio 20 d. staiga mirė įžymusis Lietuvos režisierius Eimuntas Nekrošius. Lietuva ir visas teatrinis pasaulis neteko išskirtinės, kūrybingos ir jautrios asmenybės, palikusios pėdsaką teatro kūryboje ir jo spektaklių žiūrovų atmintyje. Režisierius po kelionės pasijuto blogai ir buvo nuvežtas į ligoninę, kurioje ir mirė lapkričio 20-osios naktį.

(1952.XI.21 - 2018.XI.20.)

Eimuntas Nekrošius gimė 1952 m. lapkričio 21 dieną Pažobrio kaime, Raseinių rajone. Režisieriui trečiadienį būtų sukakę 66 metai. E. Nekrošius 1978 metais baigė teatro režisūros studijas A. Lunačarskio teatro meno institute Maskvoje. Grįžęs į Lietuvą režisavo Kauno dramos teatre, Lietuvos valstybiniame jaunimo teatre, 1993–1997 metais buvo Lietuvos tarptautinio teatro festivalio LIFE režisierius. 1998 Vilniuje įsteigė teatrą-studiją „Meno fortas“, buvo jos meno vadovas. Pripažinimą režisieriui pelnė jo Jaunimo teatre pastatyti

spektakliai „Kvadratas“, „Pirosmani, Pirosmani“, „Meilė ir mirtis Veronoje“, „Ilga kaip šimtmečiai diena“, „Dėdė Vania“. Į Lietuvos teatro istoriją pateko festivaliui LIFE sukurtas „Hamletas“, kurį matė ir Toronto žiūrovai. 2012-2013 m. – Vinčencos teatro „Olimpico“ (Italija) meno vadovas. Režisavo dramos spektaklių Italijoje, Rusijoje, operų – Lietuvoje ir užsienyje. E.Nekrošiaus spektakliai – vieni iš pirmųjų parodyti užsienyje – 1984 m. tarptautiniame Belgrado teatro festivalyje „BITEF“, vėliau – daugelyje Europos valstybių, Š. ir P. Amerikoje, Azijoje, Australijoje. Už nuopelnus Vilniaus miesto kultūrai režisierius E. Nekrošius apdovanotas Žygimanto Augusto medaliu.

Pernai su spektakliu „Cinkas“ pagal Nobelio premijos laureatės Svetlanos Aleksijevič knyga E. Nekrošius po 26 metų pertraukos grįžo į Jaunimo teatro sceną. Lietuvos valstybiniame operos ir baleto teatre E. Nekrošius yra režisavęs keletą operų. Jo spektakliai ne kartą apdovanoti tarptautiniuose festivaliuose. Už geriausią spektaklį, sukurtą Rusijoje, 2004 metais E.

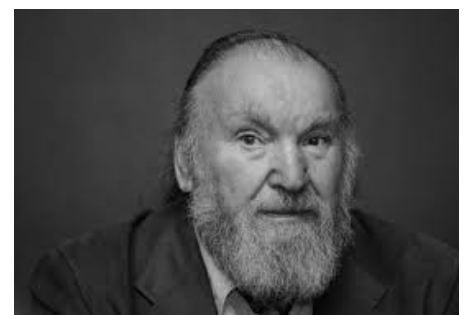
Nekrošius pelnė specialų žurnalistų ir teatro kritikų apdovanojimą „Aukštinė kaukė“, taip pat buvo apdovanotas Europos tarybos įsteigtu Naujosios teatro realybės žymeniu, „Aukštinis scenos kryžiumi“, valstybine Kultūros pažangos premija. 1997 metais režisieriui įteikta valstybinė kultūros ir meno premija. E. Nekrošius yra apdovanotas Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Didžiuoju Kryžiumi, Italijos Respublikos Komandoro ordinu.

Jo spektakliai „Vėlinės“ pagal A.Mickevičių ir „Vestuvės“ pagal W. Gombrovičių, pastatyti Varšuvos valstybiniame teatre, ilgam išliks žiūrovų atmintyje. E.Nekrošiaus kūrybą Lenkijos vyriausybė įvertino svarbiomis K. Swinarskio (1997) ir tarptautine K. Stanisławskio premijomis (2001). Vos prieš trejetą savaičių Lietuvos valstybiniame operos ir baleto teatre pristatyta lietuviškoji „Vėlinių“ premjera įsiliejo į Lenkijos ir Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šimtmečio minėjimo renginius.

Lietuvos prezidentė ir vyriausybės vadovai išsakė užuojautą šeimai ir artimiesiems, visai kultūros, teatro bendruomenei dėl režisieriaus netekties. Pagal paties a.a E.Nekrošiaus norą paskutinė jo amžinojo poilsio vieta – gimtineje, Šiluvos kapinėse. **Inf.**

Tomas Vaisieta

(1933-2018)

Lietuvos visuomenė į amžinojo poilsio vietą palydėjo ir Tomą Vaisietą (1933-2018), gerai žinomą aktorį, Lietuvos poezijos skaitovą, daug nusipelnusį Lietuvos literatūros ir poezijos sklaidai ir puoselėjimui. T.Vaisieta sukūrė daugiau nei 100 vaidmenų teatre, televizijoje ir kine. Per daugiau kaip 50 kūrybinės veiklos metų T. Vaisieta dalyvavo daugiau negu 3000 koncertų. Su literatūrinėmis programomis aplankė lietuviškas išėivijos salas Gudijoje, Lenkijoje, Ukrainoje, Rusijoje, koncertavo JAV, Kanadoje, Australijoje. Aktorius Tomas Vaisieta – pirmasis ir vienintelis Kristijono Donelaičio kūrinių skaitymo konkurso laureatas (1963), Perlojos garbės pilietis, Lietuvai pagražinti draugijos ilgametis valdybos narys bei garbės narys, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių draugijos garbės narys. 2003 m. už ypatingus nuopelnus Lietuvos valstybei aktorius Tomas Vaisieta apdovanotas Vytauto Didžiojo ordino Kavalieriaus kryžiumi. **Inf.**

LABDAROS FONDO ŽINIOS

• “Labdaros” slaugos namuose lovų užimtumas yra 99.3%.

• Apmokymai slaugos namų darbuotojams: buvo kalbama apie skiepus ir kaip apsisaugoti nuo gripo bei žmogaus priežiūrą paskutinėmis gyvenimo dienomis (“Palliative care”).

• Gyventojai buvo skiepijami nuo gripo, surengtos pėdų priežiūros klinika bei kėdžių su ratukais valymas.

• Šeimų tarybos susirinkimas įvyko lapkričio 18 d. Jame administratorius Michael Bausch pristatė provincijos slaugos namų priežiūros vėliausių kokybės tikrinimų duomenis. Pagal priežiūros kokybę “Labdara” ir vėl pateko tarp geriausių slaugos namų Ontario provincijoje. Kitas šeimos tarybos susirinkimas vyks pavasarį. (Taryba susirenka 2 kartus per metus.)

• Slaugytojų stočių atnaujinimo darbai vyks visuose trijuose aukštuose. Gruodžio mėnesį darbas prasidės pirmajame aukšte.

\$500 pelno); 50/50 loteriją laimėjo mūsų darbuotojai: Sergejus (iš namų priežiūros skyriaus) ir Kimberley (iš dietinio maitinimo skyriaus). Loterijoje “Labdarai” surinkta \$508. Nuoširdus ačiū visiems prisidėjusiems.

• Naujo administratoriaus paieška jau įpusėjusi. Atrinkti 6 kandidatai, su kuriais vyksta pirmasis pokalbių etapas.

• Šeimos ar globėjai, slaugos namuose mirus artimajam, prašomi kuo greičiau pasiimti nuosavus daiktus iš kambario. Vietos slaugos namuose labai laukia kiti seneliai, todėl labai svarbu kuo greičiau pertvarkyti ir paruošti jiems kambarį. Prašome kuo greičiau atsilipti į administracijos raginimą ir pasiimti nuosavus daiktus, kad būtų laiku paruošta vieta naujam gyventojui.

• Stipendijos studentams – terminas įteikti prašymus baigiasi gruodžio 3 d. Stipendijų atrankai vadovauja direktorė Zita Bersėnaitė-

Savo gamintus stiklinius papuošalus Kalėdoms pateikia Algimantas Nakrošius

Prie aukų ir loterijos bilietų staliuko - Labdaros fondo direktorė Rauda Rautiš-Dickinson

• Pyragų ir rankdarbių išpardavimas, vykęs lapkričio 18 d. buvo sėkmingas. Dosnių aukotojų, kepėjų, savanorių bei 10 rankdarbių pardavėjų dėka slaugos namų gyventojų aktyvinimo programoms surinkta \$3,600. Ypatinga padėka skiriama Reginai Stauskas, kuri atnešė 6 kepinius ir visą dieną kartu su 10 kitų savanorių pardavinėjo pyragus; Gail Jaseliūnas – už paaukotus “Toronto Raptors” bilietus, kuriuos laimėjo Edvardas Stončius ir Algis Mačiulis (varžytynės dėl šių bilietų “Labdarai” atnešė

Cers ir komitetas. Tikimasi stipendijas išdalinti 2019 metų pradžioje.

• Kalėdų šventė “Labdaros” gyventojams ir jų šeimoms vyks gruodžio 2, sekmadienį, 1.30 v.p.p., Tado svetainėje. Kaip ir kiekvienais metais, Direktorių taryba pasirūpins, kad Kalėdų Senelis aplankytų kiekvieną gyventoją su dovanėle. Šeimos kviečiamos kartu su savo artimuoju, mūsų namų gyventojų, pasidžiaugti Kalėdų švente “Labdaroje”. Laukiame visų!

Gabija

Turner & Porter
LAI DOTUVIŲ NAMAI

**TORONTE, ETOBICOKE
ir MISSISSAUGOJE**

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. **(416) 769-0674**

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

KLMA PADĖKA

KLMA nuoširdžiai dėkoja Lietuvos kankinių parapijai ir klebonui Nerijui Šmerauskui už \$300 paramą, ruošiant parodą “Niekada nenuleisk sparnų”.

Sutton

Sutton West Realty Inc.
300-5415 Dundas St. W
Toronto, ON M9B 1B5

LINA TAYLOR
Sales Representative

Jei galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. **416-574-4717** (nesiojamas)
416-236-6000 (staigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas
Foundation
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.aibn.com

ŠVIETIMUI

Per KLB Fondas šiais metais paskyrė beveik
\$14,000

lietuviškam švietimui Kanadoje

Tapkime Kanados lietuvių fondo nariais!
Remkime lietuviybės veiklą ir išlaikymą!
Prisiminkime mūsų fondą gyvybės draudimuose
bei savo testamentuose.

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

**Padėsiu parduoti
ar nupirkti
namą ar butą**

Mielai ir sąžiningai patarnausiu

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,

Jerzy Kulesza
Sales Representative
Sutton West Realty Inc.,
416.236.6000

kuleza@sympatico.ca
kulezahomes.com

Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

LEDAS
REFRIGERATION

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų
PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti **R. Jareckui**
Tel. **416-825-3328**

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavas

Toronto, ON

416-762-8255, 416-616-1600 (cell)

email: lina@kuliavas.com

website: www.LinaKuliavas.com

MARGUTIS PARCELS

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For FREE pick up in your area call VIKTOR at
Tel. (416) 233-4601

For pick up in Wasaga call PETRAS at
Tel. (905) 383-1650

OR EMAIL to: pysanka.inc@gmail.com

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Siūlome spalvotą skaitmeninį
laikraštį el. paštu jo išleidimo dieną

LIETUVOS KANKINIŲ parapijos žinios

• Šiais metais adventinis susikaupimas mūsų parapijoje vyks kartu su dr. Ingrida Gudauskiene, studijas baigusia Grigaliaus universitete Romoje, Šv. Rašto vertėja bei dėstytoja Lietuvos universitetuose ir Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje.

• Anapilyje – gruodžio 7, penktadienį, 7 v.v. parapijos salėje vyks susitikimas su Šv. Rašto skaitytojais, Komunijos dalintojais, kviečiame visus besidominčius. Gruodžio 8, šeštadienį, nuo 6.30 v.v. klausoma išpažinčių, 7 v.v. Mišios ir katekezė. Gruodžio 9, sekmadienį, nuo 9.30 v.v. klausoma išpažinčių, 10 v.v. Švč. Eucharistijos garbinimas, 10.30 v.v. Mišios ir katekezė. Po Mišių – suneštinės vaišės, pabendravimas ir pranešimas parapijos salėje. Suneštinį maistą derina Julija Maksimavičienė, tel. (416) 828-8749.

• Vasagoje – gruodžio 8, šeštadienį, 12.30 v.p.p. Gerojo Ganytojo salėje vyks susitikimas su Šv. Rašto skaitytojais, kviečiame visus besidominčius. Nuo 1.30 v.p.p. bus klausoma išpažinčių, 2 v.p.p. Mišios ir katekezė. Po Mišių – vaišės, pabendravimas ir pranešimas parapijos salėje.

• Nepasiturintiems padovanokime ilgai negendančio maisto, kuris bus perduotas per "Mississauga Food Bank". Savo dovanas atneškite į parapijos salę sekmadienį ir ketv., gruodžio 2-16 d.d.

• Piemenėliai, ar jau ruošiatės Betliejaus stebuklui?! Kalėdų naktį, 10 v.v. Mišiose pasveikinsite Kūdikėlį Jėzų ir kartu su angelais giedosite gimusiam Karaliui. Kviečiame visus vaikus į piemenėlių būrį sekmadieniais gruodžio 9 ir 16 dienomis, iškart po 10.30 v.v. Mišių susirinkti šventovėje prie vargonų ir su vadove Vilija Špakauskiene pasikartoti kalėdines giesmes.

• Wasaga Beach miesto apylinkės Kanados lietuvių bendruomenė rengia bendras Kūčias gruodžio 15, šeštadienį, 3 v.p.p. Gerojo Ganytojo salėje, tuoj po 2 v.p.p. Mišių. Kaina vienam asmeniui \$20, vietų skaičius ribotas. Bilietus galite užsisakyti iki gruodžio 8 d. pas Kastytį tel. 705-429-6921. Gruodžio 16, sekmadienį, 10.30 v.v. Mišiose drauge su parapijos chorą giedos "Dainos" grupė, vadovaujama muz. Lilijos Turūtaitės. Po Mišių parapijos salėje vyks Kalėdinė muzikos ir žodžio popietė.

• Kūčių paplotėlių galite įsigyti sekmadieniais po Mišių parapijos salėje ir ketvirtadieniais Prisiikėlimo kredito kooperatyvo Anapilio skyriuje.

• Lapkričio 15, ketvirtadienį, "Labdaros" namuose Toronte mirė a.a. Vytautas Kriškėičiūnas, 94 m. amžiaus. Jo laidotuvių Mišios vyks 2019 m. gegužės 4, šeštadienį, 2 v.p.p. Gerojo Ganytojo šventovėje, Wasaga Beach, pelenų urna bus vėliau palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse. Po Mišių – atminimo vaišės Gerojo Ganytojo salėje.

TORONTO

PRISIİKĖLIMO parapijos žinios

• Raštinės darbo laikas švenčių metu: gruodžio 24 d. 9 v.v.-12 v.d.; gruodžio 25-26 d.d. uždaryta; gruodžio 31 d. 9 v.v.-12 v.d.; Sausio 1 d., 2019 m. uždaryta.

• Gruodžio 9 d. Kalėdinis koncertas "Prie Tavęs visi mes bėgam ir Kalėdų giesmes giedam"; gruodžio 14-16 d.d. Advento rekolekcijos, kurias praves br. kun. Astijus Kungys, OFM; gruodžio 16 d., 1 v.p.p. adventinė paskaita: „Svajone esame gražūs!“ (A. Rubšys). Apie Dievo ir žmogaus svajonę iš biblinės Advento teologijos, kurią skaitys dr. Ingrida Gudauskienė; gruodžio 24 d. Kūčios; gruodžio 25 d. Kalėdos

• Parapiją jau pasiekė Kūčių Kalėdaičiai, kuriuos galima įsigyti parapijos raštinėje. Tai nuostabus lietuviškas paprotys kai, susėdę prie Kūčių stalo, lauzome pašventintą Kalėdaitį, žymintį Gyvają Duoną – Jėzų Kristų, ateinantį į šį pasaulį.

• Lietuvių tautodailės instituto narių rankdarbių išpardavimas vyks gruodžio 9, sekmadienį, Prisiikėlimo parapijos salėje nuo 10 v.v. iki 6 v.v. Kviečiame visus apsilankyti – bus įvairių kūrybinių darbų ir kalėdinių dovanėlių draugams ir artimiesiems.

• Sveikiname Gabrielą Rūtą Povilaitis – įžengusią per Krikšto sakramentą į mūsų krikščionių bendruomenę. Džiaugiamės kartu su Tavimi ir Tavo šeima, ir prašome Dievo, kad laimingų kiekvieną Jūsų gyvenimo žingsnį.

• Mirties pranešimai: a.a. Eugenijus Leonas Čuplinskas, 90 m. amžiaus, palaidotas lapkričio 26 d. Paliko: žmoną dr. Juditą, vaikus Darių (dr.Noortje), Vytą (Asta), dr.Indrę (dr.Marc), Rimą (Agnė), vaikaičius Neriją, Matą, Sigitą, Vėją, Daivą, Audrą, Ugnį. A.a. Vida Thomas, 62 m.amžiaus, palaidota lapkričio 30 d. Paliko vyrą Peter Thomas, vaikus Adam Thomas, Stephanie (Andrew) Ryan, vaikaičius Isabella, Jacob, Alexandra (Trevor) Sabotka, tėvą Vytautą Adomonį, seseris Birutę (Lukas, Tomas), Laimą, Violetą Sriubiškis (Rimas, Veronika, Matas). Amžiną atilsį duok mirusiesiems, Viešpatie.

• Gruodžio 9 Mišios 9 v.v.už a.a.Bronių Stončių; 11 v.v. už gyvus ir mirusius parapijiečius; a.a.Viliją Jazdauskienę; a.a.

Mišios už mirusį taip pat vyks gruodžio 5, trečiadienį, 10 v.v., "Labdaros" namų koplyčioje. Drauge su žmona Elena, sūnumi Eugenijumi ir dukra Loreta su šeimomis bei visais giminėmis Lietuvoje, Čikagoje ir Toronte jį lydime malda.

• Lietuvos kankinių šventovėje (Anapilyje) gruodžio 9, sekmadienį, Mišios 10.30 v.v. už KLK Moterų draugijos skyriaus gyvas ir mirusias nares.

• Gruodžio 16, sekmadienį, Mišios 10.30 v.v. už a.a. Stasį

DELHI ŠV. KAZIMIERO parapijos žinios

• Lapkričio 2, sekmadienį, pradėjome Adventą – savo liturginį pasiruošimo laikotarpį Kalėdoms. Advento susitelkimą tą dieną mums pravedė kun. Vytautas Staškevičius.

• Džiaugiamės sulaukę daugelio Londono bei kitų artimų apylinkių lietuvių lapkričio 25, sekmadienį, Delhi Daugiakultūrinės organizacijos rengtame prieškalėdiniame vakare Vengrų salėje. Tą dieną lietuviai buvo gausiausias dalyvių būrys tarp visų kitų tautybių.

• Mišios mūsų šventovėje aukojamos sekmadieniais, 11 v. r.

• Gruodžio 9, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už a.a. Česlovą Senkevičių.

• Gruodžio 16, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už a.a. Janiną Brazlauskienę.

LONDONO ŽINIOS

• Londono LB valdyba gruodžio 2, sekmadienį, 1 v.p.p. surengė gražias visų lietuvių prieškalėdines vaišes "Mandarin" restorane, o 3 v.p.p. visi rinkomės Advento Mišioms Mary Immaculate šventovėje ir pasiruošėme Kalėdoms. Sekančios Mišios Londone lietuviams bus 2019 metų sausio 6, Trijų Karalių dieną.

Mindaugą Gabrij; a.a.Aleksą Keršį (8 m.); a.a.Leokadiją Nevulienę; a.a.Karolį Hagedom; a.a.Liudą (10 m.) ir Antaną (44 m.) Paulauskus ir Mariją Kevežienę; a.a.Eugenijų Čuplinską; a.a.Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

• Gruodžio 16 Mišios 9 v.v. specialia intencija; 11 v.v. už gyvus ir mirusius parapijiečius; už Vydmantų, Dačkų ir Jūdvyčių mirusius šeimos narius; a.a.Vaclovą Anskį; a.a.Anelę Urkienę (1 m.); a.a.Mildą Trumpickienę (1 m.) ir Rimą Trumpicką (2 m.); a.a.Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

TURIU DIDELE gintaro kolekciją. Ieškau eksperto ir pirkėjo arba tarpininko (už atlyginimą). Yra vienas dirbiny, kuris sveria apie vieną kg. Kreiptis tel.727 367-3176.

ESU VYRESNIO amžiaus kultūringa moteris. Gyvenu St. Pete Beach, noriu išnuomoti vieną miegamąjį su atskira prausykla. Yra baseinas, sporto kambarys, apsauga. Iki jūros 2 blokai. Nuoma \$799 (įskaičiuota elektra ir internetas). Skambinti tel.: 727-367-3176 Jolantai.

ir Eugeniją Čepus.

• Gerojo Ganytojo šventovėje (Vasagoje) gruodžio 8, šeštadienį, Mišios 2 v.p.p. už a.a. Vytautą Senkų.

• Gruodžio 15, šeštadienį, Mišios 2 v.p.p. už a.a. Igną ir Bolių Liegus; a.a. Rimą, Oną, Danutę Sidarkevičius; a.a. Bronių Goberį.

MONTREAL

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

Nuoširdžiai dėkojame dr. Ingridai Gudauskienei už jos paskaitas apie pranašą Ozęją ir apie Kristų Karalių. linkime jai sėkmingos tolimesnės misijos Kanadoje ir Lietuvoje. Taip pat dėkojame tiems mūsų parapijiečiams, kurie pakvietė dr. Ingridą pietums arba vakarienei ir kurie parodė jai kai kurias Montrealio įžymybes. Dr. Ingrida Gudauskienė išvyko į Ontario provinciją, kur ji praves rekolekcijas Hamiltono, Mississaugos ir Toronto lietuvių parapijose ir kitur.

Gruodžio 16, sekmadienį, 11 v.v., mūsų salėje vyks kalėdinė mugė, Kalėdų eglutė ir Cepelinų pietūs. Visa tai rengia Montrealio lietuvių mokyklėlė. Pietų kaina (sriuba, duona, salotos, cepelinai, padažas, kava ir pyragai) - \$20, mokyklėlės vaikams bus speciali kaina. Gruodžio 24, pirmadienį, 10.30 v.v. Kūčių vakaro Mišios (Bernelių Mišios) mūsų šventovėje; po to bus vaišės mūsų salėje. Dalyvaukime visi šiuose renginiuose

„Rūtos“ klubas kviečia savo narius į kalėdinį pobūvį gruodžio 12, trečiadienį d., 12 v.d., mūsų salėje. Bus patiekti šilti pietūs, žada apsilankyti Kalėdų Senelis. Auka asmeniui – \$5. Tą dieną bingo nebus. Klubas sustabdo savo veiklą iki Naujųjų metų; vėl pradės veikti nuo sausio 2 d. **Inf.**

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Lapkričio 25, sekmadienį, Advento rekolekcijose dr. Ingrida Gudauskienė perskaitė labai įdomią paskaitą. Vėliau prie kavos ir vaišių viešnia mielai bendravo su parapijiečiais. Dėkojame Joanai Adamonytei už vargonavimą per Mišias, chorui, parapijos komitetui ir visiems, kurie prisidėjo prie vaišių.

Gruodžio 2, sekmadienį, Mišios buvo aukojamos už Šv. Onos draugijos gyvas ir mirusias nares. Po Mišių Šv. Onos draugijos komitetas suruošė kalėdinius pietus parapijos salėje. Salėje kiekvienas stalas buvo papuoštas mažomis Kalėdų eglutėmis, scena – puansetijomis ir Kalėdų senelio statulėlėmis. Pirmininkė Linda Visockytė-Poole pasveikino visus, padėjo Ken Porter bei Vivian Laurinaitienei už jų pagalbą puošiant salę. Pirmininkė pristatė naują Šv. Onos draugijos komiteto narę Carol Grigelienę. Angela Šlekienė, kuri priklauso draugijai 65-erius metus – daug ilgiau nei kitos narės, pasitraukė iš pareigų. Draugija jai įteikė dovaną. Sekretorė Mary Ženaitienė pranešė apie sergančias nares. Vicepirmininkė Helen Kurylo -Porter nuoširdžiai padėjo „Litui“, Montrealio lietuvių kredito unijai, už paramą ir visiems prisidėjusiems, rengiant vaišių bufetą ar dovanojusiems laimikų loterijai. Klebonas P. Mališka pasveikino Šv. Onos draugiją, padėjo už gražiai papuoštą salę ir visiems šių pietų rengėjams. Klebonas palaimino stalą ir svečius. Po skanių pietų svečiai bandė sėkmę loterijoje.

Šv. Kalėdų Bernelių Mišios bus gruodžio 24, pirmadienį, 9 v.v.; gruodžio 25, antradienį, Mišių nebus. Kalėdų plotkelės-kalėdaičius galima gauti šventovėje; kreiptis į parapijos komiteto narius prieš Mišias ar po Mišių sekmadieniais. Renkama laisva auka. **VL**

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

MAIRONIO mokyklos žinios

• Dėkojame Eglei Madhok, buvusiai penktosios klasės mokytojos padėjėjai. Sveikiname Aistę Klimavičiūtę, perėmusią jos pareigas.

• Lapkričio 3 d. vykusiame visuotiniame tėvų susirinkime buvo nutarta *in absentia*, kad Arūnė Zigmantienė toliau vadovaus tėvų komitetui. Atsisveikiname su tėvų komiteto kopirm. Laura Ligda, kuri rū-

pestingai dirbo, bet turėjo pasitraukti.

• Gruodžio 15, šeštadienį, 9.30 v.v., kviečiame visus į mūsų Kalėdų eglutės šventę mokyklos salėje. Būtų gerai, jeigu kas nors padovanotų laimikų loterijai. Prašome juos atvežti į šventę.

• Kalėdų atostogos: nebus pamokų š. m. gruodžio 22 ir 29 d.d. bei 2019 m. sausio 5 d. Su-grįšime į mokyklą sausio 12 d.

Živilė

PERKU profesionalių lietuvių tapytojų paveikslus. Labiausiai domina A. Blatas, V.Kasiulis, J.Rimša, J.Čeponis. Pageidautini jų darbai, tapyti ant drobės, bet gali būti nutapyti ir ant kartono. Siūlyti ir įvairius kitus variantus, svarbu, kad tai būtų profesionalių dailininkų darbai. Rašyti Rūtai Pace el. adresu rmpace@sympatico.ca arba skambinti tel. 416-575-8401; 416-726-3060 (Janina).